

Підтримай профспілки, які захищають тебе

РЕКВІЗИТИ:
БФ «ВІДРОДЖЕННЯ
БУДИНКУ ПРОФСПІЛОК»
ЄДРПОУ 39194889,
Р/Р 26009010079751
В АТ «УКРЕКСІМБАНК»
М. КИЄВА,
МФО 322313

ЗАМОВЛЯЙТЕ

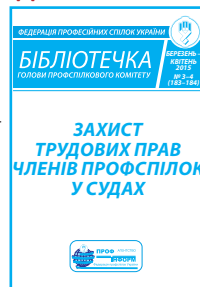
«БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 3-4/2015 «ЗАХИСТ ТРУДОВИХ ПРАВ ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛОК У СУДАХ»

Конституцією України задекларовано право кожної людини на працю (стаття 43 Основного Закону).

Проте, в сучасних економічних умовах, ускладнених суспільно-політичними реаліями, порушення трудових прав найманих працівників набувають масового характеру.

У Бібліотечці містяться загальні положення про захист трудових прав у судових органах, практичні поради зі здійснення цього виду правозахисної роботи, а також вміщені приклади типових процесуальних документів з найбільш поширених категорій трудових спорів.

Додатковий наклад «Бібліотечки» можна замовити за адресою: 01042, м. Київ, бульв. Дружби народів, 5, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел.: (044) 528-70-49; e-mail: profvisti@ukr.net.
Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників.

№ 8-9 (782-783) | 5.03.2015

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

ПРИВІТАННЯ

Дорогі жінки!

Сердечно вітаю вас із чудовим святом – Міжнародним жіночим днем!

Усе найсвітліше, що є в нашому житті – весна, радість, щастя, кохання, пов'язане з Жінкою – берегинею роду людського. Ваша активна громадянська позиція, наполегливість і самовіддана праця є рушійною силою в усіх сферах суспільного розвитку. Ваша краса, жіночність та ніжність надихають чоловіків на нові звершення.

У цей святковий день бажаємо вам щедрої долі, здоров'я, добробуту, уваги й тепла від рідних людей. Нехай з приходом весни з'явиться впевненість у кращому майбутньому, запанує мир у державі та спокій у кожній родині. З глибокою повагою,

Григорій ОСОВИЙ,

Голова Федерації профспілок України

Сергій Кондрюк: «Занижені зарплата і пенсійні виплати
гроблять українську економіку»

.05

АКЦІЯ ПРОТЕСТУ

ШАХТАРІ ВИМАГАЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ

2 березня в Києві відбулась масова акція протесту представників трудових колективів вугільної галузі з усіх вугільних регіонів України. Біля Верховної Ради та Кабінету Міністрів зібрались профспілкові активісти, шахтарі багатьох підприємств Донбасу, Західного Донбасу

та Львівсько-Волинського вугільного басейну. Вони вимагали включення до Держбюджету України на 2015 рік видатків на фінансування вугільної галузі та відновлення соціальних гарантій працівникам вугільної промисловості.

.02

ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

АКЦІЯ ПРОТЕСТУ

ГІРНИКИ ВИМАГАЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ ТА ВІДНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ

2 березня в Києві відбулась масова акція протесту представників трудових колективів вугільної галузі з усіх вугільних регіонів України. Біля Верховної Ради та Кабінету Міністрів зібрались профспілкові активісти, шахтарі багатьох підприємств Донбасу, Західного Донбасу та Львівсько-Волинського вугільного басейну. Вони вимагали включення до Держбюджету України на 2015 рік видатків на фінансування вугільної галузі та відновлення соціальних гарантій працівникам вугільної промисловості.

Як повідомляє Інформаційно-аналітичний центр ФІУ, протестувальники тримали прапори з символікою Профспілки працівників вугільної промисловості та Незалежності України, а також прапори організації «Союз Чорнобиль України» та низки інших організацій. На транспарантах – гасла «Не заважайте працювати!», «Поверніть нам гроші!», «Не губіть вугільну галузь!».

Під час масового мітингу на площі біля Верховної Ради перед учасниками акції протесту виступили Голова СПО об'єднань профспілок, Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий, голова Профспілки працівників вугільної промисловості Віктор Турманов, народний депутат України Олег Мусій, голова Незалежної профспілки гірників України, голова Конфедерації вільних профспілок України Михайло Волинець, представники вугледобувних підприємств з усіх вугільних регіонів нашої країни.

У виступах зазначалося, що після акції протесту шахтарів, проведеної Укрвуглепрофспілкою 28-29 січня, за розпорядженням Кабміну, була створена Міжвідомча комісія з розв'язання проблем вугільної галузі під головуванням міністра енергетики та вугільної промисловості Володимира Демчишина. Вона мала розробити шляхи подолання кризи у вугільній промисловості і, зокрема, виконання вимог шахтарів. Однак до цього часу жодного кроку для порятунку вугільної промисловості України не зроблено!

До складу комісії увійшли керівники міністерств та відомств, голови держадміністрацій вугільних регіонів України, народні депутати та представники галузевих профспілок. Було напрацьовано Меморандум з врегулювання проблемних питань вугільної галузі. З урахуванням вимог учасників акції протесту 28-29 січня, в ньому передбачені заходи щодо виділення додаткових обсягів державного фінансування вугільних підприємств, погашення заборгованості із зарплати, поновлення соціальних гарантій працівників і пенсіонерів вугільної галузі, своєчасного та в повному обсязі здійснення розрахунків за електроенергію і вугільну

продукцію. Однак формальне ставлення окремих керівників міністерств і відомств до участі в роботі комісії призвело до того, що на сьогоднішній меморандум не погоджений її членами.

Виступаючи наголошували на тому, що вугільна промисловість перебуває на межі життя та смерті. Адже окрім часткового погашення боргів із зарплати, що утворилися в минулому році, фактично нічого не зроблено. Більше того, Уряд на порушення положень парламентської коаліційної угоди 2014 року, що передбачала поетапне скорочення державної підтримки та реформування підприємств вугільної галузі, продовжує лінію на фактичне знищення цього сектору економіки та ліквідацію залишків енергетичної незалежності країни.

Як повідомили учасники акції, керівництво шахт не виплатило їм зарплату за останні 2,5 місяці. Крім того, працівники вугільної галузі обурені тим, що українська влада закуповує вугілля за кордоном, зокрема в Російській Федерації, з якою йде війна. Шахтарі били касками об бруківку біля стін парламенту та закликали владу збільшити фінансування галузі та використувати вітчизняні потужності для забезпечення України енергоносіями.

Що ж вимагають трудові колективи? Вимоги чіткі, зрозумілі та справедливі:

- Повернути на доопрацювання проект ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» з метою внесення в нього видатків на: державну підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції – 1 340,4 млн грн; державну підтримку будівництва вугле- і торфодобувних підприємств, технічне переоснащення зазначених підприємств – 355,0 млн грн; гірничорятувальні заходи вугледобувних підприємств – 434 млн грн; охорону праці на вугледобувних підприємствах – 65 млн грн; передачу об'єктів соціальної інфраструктури, які перебувають на балансі вугледобувних підприємств, у комунальну власність – 159,1 млн гривень.
- Внести зміни до інших законодавчих актів з метою відновлення соціальних гарантій

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

для працівників та пенсіонерів вугільної галузі, що існували на 1 грудня 2014 року, а також зняття мораторію на соціальні стандарти та забезпечення індексації зарплати на рівень інфляції.

- Не допускати подальшого звуження соціальних гарантій для пенсіонерів, обмеження їх прав на отримання в повному обсязі призначених пенсій та зарплати, введення різних видів податків.

- Забезпечити для вугільних підприємств всіх форм власності своєчасні розрахунки на енергоринку та погашення боргів за спожиту вугільну продукцію і електроенергію.

- Забезпечити виконання вимог чинного законодавства, Генеральної та Галузевої угод з трудових і соціальних гарантій, що є предметом діючого галузевого колективного трудового споряду.

Після мітингу біля стін пар-

ламенту акція соціального протесту працівників вугільної промисловості перемістилася до будівлі Кабінету Міністрів України. Учасники акції вимагали відставки міністра енергетики та вугільної промисловості Володимира Демчишина, виплати заборгованості із зарплати, гідного фінансування вугільної галузі та шахтарської праці, соціальних гарантій людям, яких свого часу називали «гвардією труда».

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Григорій ОСОВИЙ,
голова Федерації профспілок України:

«Усі членські організації ФПУ – понад 7,5 млн спілчан – підтримують вимоги шахтарів, і одночасно ми розуміємо, що не з доброї волі, а з крайньої нужди сьогодні тисячі шахтарів, ветеранів праці, чорнобильців, інших трудівників зібралися на цій площі, щоб рішуче сказати ні – Уряду, ні – парламенту, ні – політиці зтягування пасків трудової людини, ветерана, чорнобильця».

Віктор ТУРМАНОВ,
голова Профспілки працівників вугільної промисловості України:

«Після першої акції Уряд виділив 200 млн грн, щоб «погасити» грудневий зарплату. А що ж січень, лютий, березень? Нічого не передбачається. Тому шахтарі тут і готові використувати всі передбачені законом форми і методи вирішення трудових спорів. Ми передамо своє звернення всім народним депутатам. Вони мають підтримати вугільну галузь і розуміти: якщо ми загубимо цей комплекс, то гірше стане всієї Україні».

Петро ЧУЛОВ,
голова Профспілки гірничий майстер дільниці ДКТ «Шахта «Червоноградська» Львівської області, голова профспілки на своїй дільниці:

«Ситуація у нас така: нам навіть за грудень ще не виплатили половинну зарплату. Обіцяли в лютому дати – не дали. Ми вже приїздили і під Кабмін, і під Верховну Раду. Ось приїхали втретє... Якщо нас зараз не почують, ми готові навіть на радикальні дії. Ми заблокуємо дороги, в нас немає нішого виходу, нам потрібно вижити. Ми будемо боротися доти, доки не виграємо свою справу. Голови ми не скинемо!».

Олексій КОНОНОВ,
голова первинної профорганізації шахти «Тернівська» ПАТ «Павлоградвугілля», Західний Донбас:

«Ми вже з 2004 року, після того, як були приватизовані і перейшли до приватних рук, не отримуємо ні копійки державних дотацій. Ми навчилися, як заробляти гроші собі на зарплату і приносити прибуток власнику. Але ми чудово розуміємо, що за такою ситуацією жодна державна шахта без дотацій не виживе. Тому наразі ці дотації потрібні, щоб зберегти підприємства. А згодом, також за нашим прикладом, зробити ці підприємства прибутковими».

Олександр ГУРІН,
м. Дзержинськ, шахта «Дзержинська», об'єднання «Дзержинськвугілля» Донецької області:

«Ці антиреформи, що нині проводяться, ось ця не виплата зарплати призводять до того, що страждають не тільки шахтарі, а й уся соціальна сфера нашого міста. У всіх є сім'ї, діти, їх треба годувати. Нам більше нічого не лишається, адже тільки активною боротьбою за свої права ми зможемо чогось досягти, а так, якщо не діяти... Ми будемо звертатися до всіх депутатів, починаючи від місцевого, обласного, міського рівнів і аж до Верховної Ради, із закликами підтримати вугільну галузь. Голос шахтаря має бути почутим!».

ВАЖЛИВО

АНТИСОЦІАЛЬНИЙ ЗАКОН – ПРИЙНЯТО

Верховна Рада України 2 березня пізно ввечері з п'ятої спроби проголосувала за внесення змін до пенсійного законодавства. За ухвалення урядового законопроекту № 2212, яким значно погіршується матеріальне становище працюючих пенсіонерів, проголосувало 238 депутатів: більшість фракції партії «Блок Петра Порошенка», фракції Політичної партії «Народний Фронт», фракції Політичної партії «Об'єднання «САМОПОМІЧ», фракції Радикальної партії Олега Ляшка. До них приєдналася частина позафракційних депутатів.

...Хіба ти не бачиш,
Хіба ти не чуєш людського
плачу?..
...Латану свитину з
каліки знімають,
З шкурою знімають, бо
нічим обуть
Княжат недорослих, а он
розпинають
Вдову за подушку...

Поема «Сон»,
Тарас Шевченко

Законодавчий акт набуде чинності вже з 1 квітня 2015 року.

З першого дня реєстрації цього законопроекту у Верховній Раді, а також під час попереднього його обговорення у профільному парламентському комітеті профспілки критикували наміри Уряду позбавити заробленого однієї із найнезахищеніших верств населення – пенсіонерів, – прокоментував рішення парламенту Голова ФПУ Григорій Осовий. – Усе своє життя ці люди сумлінно працювали, значна частина з них – у шкідливих для здоров'я умовах, сподіваючись на отримання пенсії, яка мала б забезпечити їм більш-менш пристойне життя у старості. А тепер їх, по суті, грабують.

З пенсії вже сьогодні відраховується військовий збір, сплачується 15% податок. Такого ніколи раніше не було. Тепер Уряд же «відшмаговує» від жалюгідних пенсій додаткові кошти – 15% (якщо пенсіонер працює) нібито для того, щоб виконати вимоги Міжнародного валютного фонду та покрити дефіцит Пенсійного фонду.

Хто бачив текст угоди з МВФ? Чи є насправді там такі вимоги? Через те, що цей документ не обговорювався із громадськістю та профспілками, в цьому можна засумніватися.

Щойно ми дізналися про наміри Уряду, відразу чітко аргументували свою позицію, чому не можна «залазити в кишеню» пенсіонерам:

– по-перше, тому що згідно з Конституцією України ухвалення нових законів, які звужують права та соціальні гарантії, що встановлені раніше прийнятими законами, – є неприпустимим, а тому незаконним;

– по-друге, для збалансування Державного бюджету та Пенсійного фонду (дефіцит якого на сьогодні становить понад 80 млрд грн) треба шукати кошти не у кишенях зубожілих громадян (Уряд має намір зе-

кономити на пенсіонерах трохи більш ніж 3 млрд грн), а там, де вони справді є, – в тішовій економіці. За оцінками самих урядовців, тут обертається понад 200 млрд (тішової) зарплати, а несплата податків сягає 60–70 млрд грн. Ось де має бути справжнє поле діяльності Уряду. Але ж... Легше відібрати у тих, хто не може себе захистити, аніж у заможних».

Григорій Осовий нагадав, що Федерація профспілок України провела фахову експертизу законопроекту, а застереження щодо можливих наслідків його ухвалення було оперативно направлено всім депутатським фракціям та профільним комітетам Верховної Ради.

ФПУ рекомендувала членським організаціям терміново інформувати спільчан про загрози, що виникнуть у разі зміни пенсійного законодавства, та закликала провести перемови з депутатами на виборчих округах, організувати акції підтримки профспілкової позиції на місцях.

2 березня під стіни Верховної Ради України вкотре вийшли обурені планами Уряду урізати трудові права працівників шахтарів, ветерани праці, чорнобильці.

«Цього разу профспілкова акція протесту, на жаль, не отримала такої солідарної підтримки, як це було під час проведення попередніх подібних акцій у жовтні та грудні минулого року, – наголосив профспілковий лідер. – Можливо, дехто з наших колег уже зневірився у можливість «достукатися» до високопосадовців і чиновників Кабміну, але загалом настрої більшості тих, хто зібрався на мітинг під стінами Верховної Ради, був рішучий, бо люди доведені до відчаю.

На жаль, далеко не всі народні депутати змогли протистояти урядовому тиску, і методом «викручування рук» закон, який погіршує соціальне забезпечення та матеріальне становище май-

же трьох мільйонів наших співгромадян, був такий за п'ятим заходом проголосований.

Чим завинили працюючі пенсіонери і ті, хто ціною власного здоров'я, пропрацювавши все життя у шкідливих умовах, зробили собі пільгову пенсію? Хіба що тим, що навіть у пенсійному віці вони вимушені далі працювати, щоб заробити якусь «копійчину», щоб просто вижити в умовах галопуючого зростання цін та тарифів. Пенсіонери йдуть на роботу здебільшого через те, що мають дуже малу пенсію (на сьогодні середній її розмір становить 1600 грн, а кожен другий пенсіонер отримує пенсію до 1200 грн – нижче за межу бідності)».

Чи здатна людина існувати за таких умов?

Відповідь очевидна – ні!

Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк, представляючи у парламенті законопроект і фактично продаваючи його ухвалення, спробував розвінчати, як він завив, деякі «міфи» стосовно ущербності нового пенсійного законодавства.

А саме: про те, що нібито не підвищується спеціальний стаж для виходу на пенсію для працівників шкідливих виробництв і загальний страховий стаж.

Тож порівняймо, що було у законодавстві до голосування 2 березня і що буде з 1 квітня (див. таблицю).

Слід зазначити, що в тому числі за наполяганням профспілок усе ж таки вдалося пом'якшити окремі наміри Уряду, які планувалося закріпити у ново-

– новим законом не обмежуватимуться пенсії для працюючих чорнобильців, працівників металургійної та хімічної промисловості тощо.

І все ж таки, чи змиряться профспілки з рішенням, яке не на користь нашим громадянам? Ні!

Президенту України вже направлено подання із закликом застосувати право вето до цього закону. А якщо не вийде, будемо консультувати і допомагати людям через суд поновити права на законно зароблену і нараховану пенсію.

му пенсійному законодавстві, зокрема:

– у законі з'явився пункт стосовно тимчасового запровадження практики відрахування 15% з пенсій працюючих пенсіонерів. Цей порядок діятиме лише до кінця поточного 2015 року;

– враховано пропозицію не обмежувати пенсії для таких категорій громадян, як інваліди всіх груп, учасники бойових дій, у тому числі учасники АТО і члени сімей загиблих учасників бойових дій;

Президенту України вже направлено подання із закликом застосувати право вето до цього закону. А якщо не вийде, будемо консультувати і допомагати людям через суд поновити права на законно зароблену та нараховану пенсію.

Інформаційно-аналітичний
центр ФПУ,
Управління з питань
соціального страхування
та пенсійного забезпечення

Чинне законодавство	Змінюється з 1 квітня 2015 року
1. Пенсійний вік та тривалість страхового стажу:	
пенсії за списком № 1: ● чоловікам – при досягненні 50 років та наявності страхового стажу не менше 20 років; ● жінкам – при досягненні 45 років і наявності страхового стажу 15 років; пенсії за списком № 2: ● чоловікам – при досягненні 55 років та наявності страхового стажу 25 років; жінкам – при досягненні 50 років і наявності страхового стажу 20 років	пенсії за списком № 1: ● відтепер – не менше 25 років; ● при досягненні 50 років (вік підвищується поступово до 2025 року) і наявності страхового стажу 20 років; пенсії за списком № 2: ● при наявності страхового стажу 30 років; жінкам – при досягненні 55 років (вік підвищується поступово до 2025 року) і наявності страхового стажу 25 років
2. Тривалість спеціального стажу, який дає право на пенсію на пільгових умовах та за вислугу років:	
● жінки, які працюють у шкідливих умовах, – після досягнення 50 років і при стажі зазначеної роботи не менше 20 років; ● працівники льотної і льотно-випробного складу при вислугі років на цих посадах не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок; ● працівники освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення при наявності спеціального стажу роботи 25 років, незалежно від віку	● відтепер – після досягнення 55 років і при стажі не менше 25 років; ● відтепер – не менше 30 років у чоловіків і не менше 25 років у жінок (поступово до 2024 року); ● відтепер – 30 років, незалежно від віку (поступово до 2024 року)
3. Виплата пенсій працюючим пенсіонерам:	
● пенсії виплачуються в повному розмірі незалежно від роботи і отримуваного заробітку	● пенсія працюючим пенсіонерам виплачується у розмірі 85 відсотків, але не менше 1,5 розміру прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність

СПІВЧУТТЯ

Федерація професійних спілок України, адміністрація та профспілковий комітет ПраТ «Укрпрофоздоровниці» висловлюють глибокі співчуття члену Наглядової ради Товариства Пастушенку Володимир Михайловичу та його родині з приводу смерті дружини – **Алли Данилівни**. Поділяємо Ваше горе. Нехай світла пам'ять про неї збережеться у серцях рідних та усіх, хто її знав і любив.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ НОВІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В РАМКАХ АСОЦІАЦІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

20 лютого, в рамках відзначення Дня соціальної справедливості, у столичному готелі «Турист» відбувся Всеукраїнський форум «Нові виклики та можливості соціального розвитку України в рамках асоціації з Європейським Союзом», де обговорювалися питання нових викликів і ризиків на шляху подолання бідності та підвищення стандартів життя.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Олена ОВЕРЧУК

«ПВ»

Варто зазначити, що відтепер Всесвітній день соціальної справедливості відзначається одночасно з Днем Героїв Небесної сотні, які віддали своє життя в боротьбі за неї. Саме тому форум розпочався хвилиною мовчання на знак ушанування загиблих героїв Революції гідності. Ініціювали проведення заходу Федерація профспілок України спільно з Програмою розвитку ООН в Україні та Регіональним представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні й Білорусії. До цієї ініціативи долучилися народні депутати, міжнародні та громадські організації, наукові установи, представники засобів масової інформації.

На форумі виступили Голова Федерації профспілок України Григорій ОСОВИЙ, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк, директор Регіонального представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні Штефан МОЙЗЕР, менеджер проекту Програми розвитку ООН в Україні Наталія СІТНІКОВА, академік НАНУ, директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи Елла ЛІБАНОВА, Національний координатор МОП в Україні Сергій САВЧУК, заступник голови Ради Федерації роботодавців України Олексій МІРОШНИЧЕНКО, заступник міністра соціальної політики Віктор Іванкевич, голова Ради Організації ветеранів України Петро Цибенко, народні депутати Олександра Кузьмел, Андрій Павловський, Наталя Королевська та ін.

Усіх учасників заходу зібрала спільна мета – підтримка міжнародних зобов'язань України щодо соціальної справедливості, обговорення нових викликів і ризиків на шляху подолання

бідності, вироблення пропозицій для наближення до європейських соціальних стандартів, обговорення напрямів сталого розвитку після 2015 року. Вони зосередили увагу на питанні визначення нових викликів та можливостей соціального розвитку України в рамках асоціації з Європейським Союзом, детально обговорили стан забезпечення соціальної справедливості в Україні, виклики та можливості на шляху до євроінтеграції, а також реформи, які необхідно здійснити задля розбудови соціально справедливої держави. Зокрема, під час першої відкритої панельної дискусії «Забезпечення соціальної справедливості в Україні: законодавча база, фактичний стан. Соціальні стандарти в країнах ЄС та в Україні» було обговорено шляхи впровадження в нашої країні європейських стандартів у рамках реалізації Угоди про асоціацію, а також визначено складові показники «добробут громадян» для моніторингу виконання завдань Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Учасники другої відкритої панельної дискусії обговорили дії влади для забезпечення переходу до європейських соціальних стандартів (стратегічне бачення та конкретні пропозиції), а також їх підтримки з боку бізнесу та громадськості в рамках оновленого суспільного договору.

У своєму виступі Голова ФПУ Григорій Осовий наголосив, що питання соціальної справедливості та забезпечення рівних можливостей надто глобальне для того, щоб у рамках одного дня, однієї дискусії його вирішити: «Але роль громадськості якраз полягає в тому, як привернути увагу всіх у нашої країні – і влади, і громадських організацій до нинішнього стану забезпечення соціальної справедливості та рівних можливостей в Україні, до того, що ми маємо,

власне, робити, щоб змінити ситуацію на краще. Цілком зрозуміло, що ми як профспілки, які опікуються ситуацією в сфері праці, насамперед приділяємо увагу і висуваємо на широке обговорення питання зайнятості населення. Чи може бути справедливим суспільство, якщо не кожний, хто може і хоче працювати, забезпечується робочим місцем, коли понад 2 млн громадян в Україні є безробітними, практично не маючи можливості реалізувати свій трудовий потенціал і своє право на трудову діяльність?».

Григорій Осовий також підкреслив, що несправедливим є намагання позбавити працівників права на належне соціальне страхування для відтворення свого трудового потенціалу. Вперше за десятиліття трудящих позбавляють права на санаторно-курортне лікування й оздоровлення, а дітей і студентів – на літні і профілактичне оздоровлення. Звичайно, несправедливо й те, що в держбюджеті вдруге поспіль не закладаються кошти на охорону праці. «Соціальна напруга в Україні зростатиме. За нашими роз-

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Григорій ОСОВИЙ,
Голова Федерації профспілок України:

«Кілька років тому ми разом з Міністерством соціальної політики провели масштабну роботу з виявлення зон соціальної несправедливості. Була складена Дорожня карта, аби крок за кроком усунути ці зони соціальної несправедливості. Влада змінюється, уряди змінюються, а Дорожня карта залишається лише дорожньою картою, який не реалізується, і поки що ми не бачимо реального прагнення до її реалізації».

Штефан МОЙЗЕР,
директор Регіонального представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні:

«Безумовно, соціальна справедливість є основоположним принципом мирного і благополучного співіснування народів. Фонд ім. Фрідріха Еберта підтримує такі заходи не лише в Україні, а й в усьому світі. В майбутньому цей день, 20 лютого, завжди збігатиметься з вшануванням пам'яті Героїв Небесної Сотні і тих подій, що відбулися на Майдані».

Наталія СІТНІКОВА,
менеджер проекту Програми розвитку ООН в Україні:

«Наразі забезпечення соціальної справедливості в Україні має важливе значення. І ті питання, які ми сьогодні обговорюємо, перебувають в центрі уваги як експертів, так і громадянського суспільства. Кожен з нас на своєму місці робить щось для того, аби світ став справедливим. Тому я сподіваюся, що резолюція форуму стане дієвим документом, а не просто черговою декларацією. І мені здається, що це залежить від кожного з нас».

Олексій МІРОШНИЧЕНКО,
заступник голови Ради Федерації роботодавців України:

«У країні йде війна, фактично не відбулося жодних реформ, не подолана корупція, низькою залишається якість держуправління. Про яку соціальну справедливість можна говорити? Наше завдання, як соціальних партнерів, – визначити головні напрями та інструменти спільних дій... Проте Уряд практично ігнорує соціальний діалог. Рішення приймаються кулуарно, соціальні партнери фактично не залучаються до цього».

Сергій САВЧУК,
Національний координатор МОП в Україні:

«Ми повинні розглядати соціальну справедливість не лише як соціальну категорію, а й як економічну, враховуючи ті довготривалі виклики, з якими Україна стикається останнім часом, та й впровадження усіх років незалежності. Сьогодні ми зібралися не лише для обговорення проблем, а й для прийняття рішень з урахуванням вимог експертного середовища, яке тут представлено».

рахунками, відбудеться стрімке падіння рівня життя. Це потребуватиме ще масштабнішої підтримки з бюджету», – констатувала в своєму виступі академік НАНУ, директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи Елла Лібанова.

Крім того, у виступах експертів наголосувалося, що Державним бюджетом України укріплено заморожено на рівні грудня 2013 року основні державні соціальні стандарти та гарантії: прожитковий мінімум, мінімальна зарплата, мінімальна пенсія за віком, а їх заплановане підвищення в грудні не компенсує існуючий рівень інфляції. При цьому мінімальна зарплата становить нині менше 50 дол. США, що втричі нижче визначеного ООН рівня злиденності в 5 дол. на день. За даними Держстату України, загальна сума заборгованості із заробітної плати протягом 2014 року зросла більш ніж утричі. При цьому 83,45% зарплатних боргів припадає на економічно активні підприємства. Тому досягнення соціальної справедливості має стати пріоритетом для держави та суспільства.

Насамкінець учасники форуму прийняли резолюцію з пропозиціями та рекомендаціями органів виконавчої влади щодо наближення вітчизняних стандартів життя до середньоевропейського рівня, а також напрямів сталого розвитку після 2015 року.

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ЗМІНИ ДО ДЕРЖБЮДЖЕТУ–2015: ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

Керуючись принципами соціального діалогу, ФПУ підготувала і направила Урядовій стороні пропозиції стосовно змін до ЗУ «Про Державний бюджет України на 2015 рік» та окремих законів, прийнятих під бюджет. Проте, Урядова сторона ігнорує позицію соціальних партнерів. Про це заявив Голова ФПУ Григорій Осовий на прес-конференції в ІА «Главком» 24 лютого.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»

Профспілки, напередодні розгляду змін до головного кошторису країни, вирішили донести позицію і думку профспілок щодо цього надзвичайно важливого фінансового документа. «20 лютого ми відзначили Всесвітній день соціальної справедливості, і саме в цьому контексті ми вважаємо, що параметри, закладені в Державний бюджет України на 2015 рік, не відповідають цьому важливо-му постулу забезпечення соціальної справедливості. Зокрема, за розрахунками профспілок, у нашій країні мінімальний прожитковий мінімум занижено приблизно на 300–400 грн. Зважаючи на це, профспілки внесли до Уряду і Верховної Ради відповідні законодавчі пропозиції щодо перегляду цього базового державного соціального стандарту. А саме: сьогодні прожитковий мінімум у бюджеті для працездатної особи складає 1218 грн, тобто величину, що була встановлена ще в грудні 2013 року й до цього часу жодного разу не переглядалася. Ми запропонували, щоб з 1 липня величина прожиткового мінімуму була підвищена до 1655 грн для працездатної особи. А для пенсіонерів, у яких сьогодні цей показник становить 949 грн, його необхідно підвищити, відповідно, до 1259 грн. Також до кінця року слід провести ще одне підвищення базового соціального стандарту, і, таким чином, на 1 грудня 2015 року він мав би становити для працездатних осіб – 1740 грн, а для пенсіонерів – 1324 грн. Про те, що це справедливо й об'єктивно обраховані величини, свідчать офіційні дані, що були нещодавно опубліковані на сайті Міністерства соціальної політики, яке за своїми функціональними обов'язками проводить розрахунки величини прожиткового мінімуму і, відповідно до умов Генеральної угоди між Урядом, профспілками і роботодавцями, щомісячно їх оприлюднює», – поінформувала Голова ФПУ.

Резюмуючи, Григорій Осовий з прикритістю зазначив, що профспілки не задоволені консультаціями, проведеними з урядовцями, насамперед Міністерством фінансів та Міністерством соціальної політики, які наразі не призвели до бажаного результату. А в тих поправках, які Уряд подав

СЕРГІЙ
КОНДРЮК,
ЗАСТУПНИК
ГОЛОВИ ФПУ:

«Занижені зарплата і пенсії виплати зноבלять, а якщо висловитися точніше – гроблять українську економіку».

до Верховної Ради як зміни до держбюджету, позицію профспілок фактично проігноровано. «Зрозуміло, що ми з цією позицією не погодимося», – підкреслив очільник ФПУ.

У свою чергу заступник Голови Федерації профспілок України Сергій Кондрюк констатував: «Уряд повернувся до хибної політики дешевої робочої сили й економії на людині праці. Наразі українські працівники та пенсіонери вимушені практично втричі менше купувати товарів і послуг, ніж вони робили це раніше. А коли немає попиту, немає сенсу виробництва. Таким чином, занижені зарплата і пенсії виплати гроблять, а якщо висловитися точніше – гроблять українську економіку. Маємо акцентувати, що прийняття рішення про одночасне замороження зарплати і зростання цін призводить до поширення енергетичної та продовольчої бідності, значного звуження доступу працівників до духовних і культурних джерел. На початку 2014 року ми мали можливість придбати на мінімальну заробітну плату 18 борщових наборів, сьогодні ж можемо дозволити собі купити лише 11 таких наборів. На початку того ж 2014 року українець на свою мінімальну заробітну плату міг сплатити за 73 куби гарячої води, а наразі – лише 42. Ми знаємо, що найближчим часом планується підвищення вартості електроенергії, а потім чергове підвищення ціни на газ, а відтак – на всі комунальні платежі».

Що ж до такого ганебного явища, як заборгована заробітна плата, Сергій Кондрюк зазначив, що українці, яким штучно занижена зарплата, не мають можливості це й своєчасно її отримати: «На сьогодні заборгованість із зарплати досягла критичної величини, збільшившись фактично втричі і склавши 2,5 млрд грн. Нині 400 тис. українців несвоєчасно отримують заробітну плату. Все це катастрофічно піднімає платоспроможність і генерує бідність серед працівників. Дя хибна, антинаукова, антиекономічна, антисоціальна політика економії на трудових доходах призводить до фактичного колапсу в економіці країни. Тому Федерація профспілок України, СПО об'єднань профспілок звернулись до всіх депутатських фракцій, народних депутатів із закликом переглянути підходи до визначення державного соціального стандарту прожиткового мінімуму, а відтак змінити розмір мінімальної

заробітної плати. Ми розуміємо, що зробити це відразу в повному обсязі, можливо, складно, однак маємо зазначити, що, за українськими законами й економічними розрахунками, мінімальна заробітна плата в Україні вже мала б становити 4984 грн. Розуміючи, що подолати такий колосальний розрив одноомментно неможливо, ми запропонували Уряду декілька етапів. Ми вважаємо вкрай необхідним підвищити розмір мінімальної заробітної плати не лише в грудні цього року на 13%, а й компенсувати минулорічне інфляційне знецінення – майже 25% і цьогоорічне – 26%. Другий етап: український працівник має отримувати мінімальну зарплату не лише для того, аби підтримувати свій трудовий потенціал, а й щоб утримувати непрацездатних членів сім'ї. І врешті-решт, якщо в країнах Заходу зарплата є інвестицією в економіку, то й у нас вона має розглядатись не як ресурс для «продання», а як інвестиція в освіту, ме-

дицину, житлове будівництво, інфраструктуру, туризм, оздоровлення. Тому наш головний заклик до народних депутатів – кардинально переглянути підходи до визначення державних соціальних стандартів, що мають дозволити українському працівникові не генерувати бідність, стоячи з простягнутою до держави рукою для отримання субсидій, а бути повноцінним громадянином, який своєю працею забезпечує життя для себе і своєї сім'ї».

Заступник голови Федерації профспілок Житомирської області Оксана Хіміч звернула увагу присутніх на проблеми пенсійного забезпечення, а також працевлаштування внутрішньо переміщених осіб. Заступник голови правління ПраТ «Укрпрофоздоровниця», заслужений лікар України Тетяна Семикопна розповіла про те, як у санаторіях ПраТ діє цільова й ефективна система реабілітації працюючих та постраждалих в зоні АТО.

ПОКИ ВЕРСТАВСЯ НОМЕР

Верховна Рада України ухвалила запропоновані Урядом зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (законопроект за реєстр. № 2147 від 16.02.2015).

На жаль, як повідомляє Департамент бюджетної політики та соціального захисту апарату ФПУ, пропозиції профспілок щодо підвищення соціальних стандартів та гарантії залишилися непочутими. І це в умовах стрімкого зростання інфляційного тиску (скупна прогнозована інфляція 2014–2015 років перевищує 50%), чотириразової девальвації гривні і, як наслідок, катастрофічного падіння рівня життя значної частини населення країни через поглиблення дисбалансу розмірів трудових доходів та цін і тарифів. Адже основні державні соціальні стандарти та гарантії залишаються замороженими на рівні 2013 року. Тобто прожитковий мінімум для працездатних осіб та мінімальна заробітна плата складають 1218 грн, а розмір мінімальної пенсії – 949 грн. Заплановане ж підвищення цих соціальних гарантії у грудні цього року (на 13%) не компенсує навіть на третину рівень інфляції 2014–2015 років.

Купівельна спроможність населення невідомо знизиться – і тепер вже за ті ж гроші, що й у минулому році, можна купити вдвічі менше товарів і послуг. Так, за підрахунками профспілок, за підсумками 2014 року купівельна спроможність населення щодо придбання «борщового набору» зменшилась на 33%, придбання кубів гарячої води – на 42,5%. В результаті прийнятих рішень про підвищення з 1 квітня 2015 року тарифів на електроенергію для населення фінансова можливість громадян її придбання знизиться на 30%. За період із січня 2014 по січень 2015 років підвищилися тарифи на водопостачання (на 48,9%), електроенергію (на 11,3%), природний газ (на 62,8%, а з 1 квітня 2015 року вони збільшаться ще в 6 раз), гарячу воду та опалення (на 45,4%), каналізацію (71,4%); ціни на продукти харчування (на 10–70%, а деякі й на 100%), проїзд у громадському транспорті (на 42,7%) та медикаменти (на 49,2%).

Профспілки заявляють категоричний протест проти таких дій влади та будуть домагатися забезпечення права на достатній рівень життя, гарантованого Конституцією України.

2,5
млрд грн,
ДОСЯГНУВШИ
КРИТИЧНОЇ
ВЕЛИЧИНИ
ЗБІЛЬШИВ-
ШИСЬ ФАК-
ТИЧНО ВТРИЧІ,
НА СЬОГОДНІ
СКЛАДАЄ
СУМА ЗАБОР-
ГОВАНOSTI ІЗ
ЗАРПЛАТИ

ДИТЯЧЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ 2015 РОКУ ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗРИВУ

Упродовж останніх років в Україні спостерігається погіршення стану здоров'я дітей. Тим часом якісний відпочинок під час канікул сприяє поліпшенню їхнього здоров'я, відновленню життєвих сил дитини, а оздоровлення в дитячих оздоровчих закладах (ДОЗ), де створено умови для продовження виховного процесу й розвитку творчих здібностей дітей, надзвичайно корисне для їхнього здоров'я.

Профспілкові організації України традиційно опікуються оздоровленням та відпочинком дітей спільно, тісно співпрацюючи з керівниками підприємств, органами місцевого самоврядування, Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (ФССТВП), ДОЗ і благодійними організаціями.

Влітку 2014 року профорганізаціям вдалося оздоровити майже 200 тис. дітей спільно з більш ніж півтисяч дитячих оздоровниць різних форм власності, хоча у підпорядкуванні профспілок перебуває лише 10% із них. Підсумки оздоровчого сезону засвідчили, що у загальній сумі витрат найбільшим (понад 27%) був внесок Фонду соцстрахування. Витрати господарських суб'єктів становили у середньому 19%, а 15% коштів виділили профспілкові організації.

У 2015 році через законодавчі зміни у сфері оздоровлення склалася ситуація, що ставить під загрозу виконання державою зобов'язань щодо забезпечення права кожної дитини на повноцінне оздоровлення та відпочинок, що суперечить державній політиці збереження та розвитку мережі дитячих оздоровчих закладів.

Така ситуація склалася унаслідок внесення змін до низки законів України 28 грудня минулого року, які набули чинності з 1 січня 2015 року, зокрема:

– Закону № 77 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо загальнообов'язкового соціального страхування та легалізації фонду оплати праці», яким не передбачено фінансування оздоровлення застрахованих осіб та їхніх дітей у ДОЗ. Законодавці виходили з того, що у європейських країнах не здійснюється фінансування закладів дитячого оздоровлення за рахунок коштів застрахованих осіб;

– Закону № 71 «Про внесення змін до податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи», за яким а) скасовано пільгу щодо сплати податку на землю для ДОЗ, у т. ч. тих, які перебувають на балансі підприємств, установ, організацій; б) встановлено додатковий податок на нерухоме майно, до якого віднесено не тільки житлові приміщення, а й господарські будівлі. Розмір такого податку мають встановлювати органи місцевого самоврядування;

– Закону «Про оздоровлення та відпочинок дітей», за яким питання оздоровлення дітей працівників підприємств та установ має регулюватися колективним договором. При цьому не враховано норму, що в кошторисах бюджетних установ не передбачено витраток на дитяче оздоровлення;

– Закону № 76 «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», за яким санаторно-курортне лікування поширюється лише на дітей-чорнобильців, яким встановлено інвалідність;

– Законом № 80 «Про бюджет України на 2015 рік» не передбачено витраток на дитяче оздоровлення ні Міністерству освіти і науки (пришкільні табори), ні Міністерству агропромислової політики України (оздоровлення дітей працівників АПК). Тим часом Мінсоцполітики виділено лише 20% від минулорічних витрат на оздоровлення та відпочинок дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, в ДОЗ ДЦ «Молода гвардія».

Органи місцевого самоврядування, які відтепер мають виділяти кошти на оздоровлення та відпочинок дітей, не отримали відповідних фінансових ресурсів (виділено з 2014 роком).

Забезпечення функціонування закладів оздоровлення та відпочинку дітей у нових законодавчих умовах стало предметом слухань 18 лютого ц. р. у комітеті Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики та спорту за участю представників органів центральної влади та місцевого самоврядування, а також Федерації профспілок України.

Учасники слухань констатували, що склалася критична ситуація з фінансуванням сфери оздоровлення та відпочинку дітей через:

– скасування фінансування ФССТВП витрат на дитяче оздоровлення;

– скасування пільги ДОЗ із земельного податку та запровадження додаткового податку на нерухомість;

– підвищення плати за електроенергію, газ, комунальні послуги;

– суттєве зменшення державної підтримки на оздоровлення дітей пільгових категорій.

Такі дії влади є непередуманими та непередбачуваними, спричиняють значне зростання вартості дитячої путівки, витрат батьків та неминуче призведуть до

погіршення здоров'я дітей, зростання дитячої та підліткової злочинності, зруйнують мережу ДОЗ.

Учасники слухань вирішили рекомендувати Кабміну та Верховній Раді внести зміни:

– до Податкового кодексу України щодо поновлення пільги із земельного податку та скасування податку на нерухомість для ДОЗ, які здійснюватимуть оздоровлення дітей влітку цього року;

– Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік» щодо виділення місцевим бюджетам субвенції з Держбюджету України для цільового фінансування оздоровлення та відпочинку дітей у сумі 350 млн гривень.

Голова Федерації профспілок Черкаської області Петро Шевченко, який виступив на комітетських слуханнях, запропонував повернути кошти ФССТВП на часткове фінансування витрат на харчування дітей і культурно-оздоровчі заходи, зменшити тривалість оздоровчої зміни до 18 днів, залучати до роботи в ДОЗ студентів, що здешевить вартість путівок, а органам місцевої влади встановлювати пільгові тарифи на газ, електроенергію, комунальні послуги.

На виступ представника Міністерства фінансів про брак коштів на дитяче оздоровлення заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятний запропонував доповнити Рекомендації комітетських слухань у розділі Кабінету Міністрів України таким пунктом: Уряд країни шоквартально оприлюднювати інформацію про суми коштів, які повернуто до Держбюджету (внаслідок дій фіскальних, контролюючих, правоохоронних органів та за рішеннями судів):

– з офшорних зон (де сотні мільярдів доларів, вивезених з України за 23 роки);

– від реалізації конфіскованого майна колишніх можновладців і злочинних угруповань;

– коштів, отриманих від ефективності нового антикорупційного законодавства та заходів з ліквідації корупційних схем і викоринення хабарництва в органах влади;

– 10% коштів, отриманих із зазначених джерел, спрямовувати на дитяче оздоровлення, ДЮСШ та національно-патріотичне виховання дітей та молоді.

Комітет має намір внести пропозиції Парламенту щодо відповідних змін до законів України, поперення погодивши їх з Урядом, про покращення оздоровлення дітей і функціонування закладів дитячого оздоровлення та відпочинку.

Департамент розвитку профспілкового руху апарату ФПУ

ПРОТИ ЗАБОРОНИ

МОРЯКИ УКРАЇНИ ГОТОВІ БОРОТИСЯ ЗА СВОЇ ПРАВА

Шістдесят тисяч українських працівників морської галузі – членів Профспілки робітників морського транспорту України (ПРМТУ) підтримали акцію проти заборони права на страйк.

Еліна КАВАНА

помічник голови Чорноморської первинної профорганізації моряків

Право українських найманих працівників на страйк закріплено Конституцією України, а також визначено Конвенцією Міжнародної організації праці № 87.

Останнім часом унаслідок невивлати заробітної плати, масових звільнень, скорочень і політики жорсткої економії за рахунок зниження витрат на оплату праці, погіршення умов праці, зниження рівня соціальних гарантій працівники в усьому світі змушені все частіше реалізовувати своє право на страйк. Однак це право ставиться під сумнів організаціями роботодавців на міжнародному рівні. У зв'язку з цим 18 лютого було визначено Міжнародною конфедерацією профспілок Днем боротьби за право на страйк.

Цього дня мільйони найманих працівників у всьому світі виявили солідарність і підтримали акцію, взявши участь у таких заходах, як інформаційні кампанії у засобах масової інформації; зустрічі з представниками роботодавців та їх об'єднань; зустрічі на робочих місцях; громадські демонстрації; зустрічі з представниками державної влади; акції протесту тощо.

Напередодні заходу листи з інформацією про акцію були направлені всім первинним профорганізаціям ПРМТУ. На місцях інформація була розглянута на засіданнях профспілкових комітетів, відбулися зустрічі з працівниками портів, судноремонтних заводів та інших установ морського транспорту України. Так, акцію підтримали первинки Бердянського, Ренійського та Херсонського МТП, ППО працівників адміністрації Миколаївського морського

порту ПРМТУ, ППО судноплавної компанії «Укрферрі», Азовська ППО моряків, ППО ДП «ГПК Україна», «Єдність», а також Чорноморська первинна профорганізація моряків. Незважаючи на те, що українських моряків менше стосується проведення страйків в Україні, адже вони працюють на суднах іноземних судновласників за межами Батьківщини, вони також активно підтримали акцію. Профспілка робітників морського транспорту України 18 лютого організувала зустріч для понад 120 моряків – членів ПРМТУ. Під час семінару вони мали змогу поспілкуватися з інспектором ІТФ в Україні, юристами профспілки, котрі надали роз'яснення з питань, які найбільше цікавлять. Та основною темою зустрічі все ж була акція проти заборони на страйк.

«У багатьох країнах законодавством передбачено право на страйк, тому що сьогодні це, напевно, єдиний спосіб впливати на роботодавця для захисту своїх прав. Звичайно, для нашої країни проведення страйків – це не найпопулярніша практика, однак на слуху у всіх були страйки працівників Turkish Airlines, пілотів Lufthansa і працівників DHL у всьому світі, масштабні страйки далекобійників у Франції, портовиків Антверпена, які активно використовують страйки як єдиний важіль лобювання своїх інтересів», – зазначив голова ПРМТУ Михайло Кіреєв.

Під час зустрічі моряки ознайомили з передумовами виникнення Дня боротьби за право на страйк, а також розповіли про чинні норми з цього питання в національному законодавстві. За підсумками зустрічі було ухвалено Звернення до українського уряду, яке підтримали всі присутні. Звернення направлено у відповідні органи влади.

Понад 60 тисяч членів Профспілки робітників морського транспорту України – єдиної членської організації Міжнародної федерації транспортників в Україні у морському секторі приєдналися до акції.

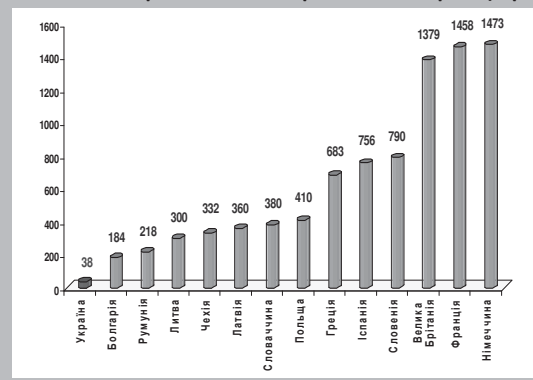
Майже 200 тис.

ДІТЕЙ СПІЛЧАН
ВДАЛОСЯ ОЗДОРОВИТИ ПРОФОРГАНІЗАЦІЯМ
ВЛІТКУ 2014 РОКУ

Профспілкова позиція щодо рівня мінімальної заробітної плати

Замороження номінального розміру мінімальної заробітної плати на рівні 1218 грн (станом на грудень 2013 року) відбувається на тлі зростання цін на товари та послуги, підвищення комунальних тарифів, девальвації гривні.

Мінімальна заробітна плата в країнах ЄС та Україні (євро)

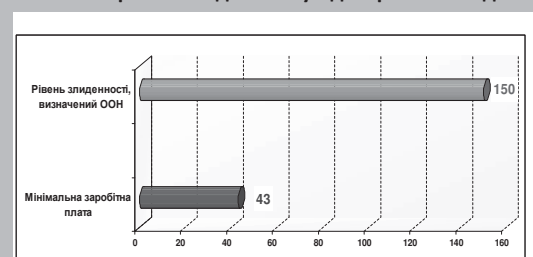

Сьогодні державна гарантія – мінімальна зарплата на 400 грн менша за фактичний прожитковий мінімум (у цінах січня 2015 року – 1611 грн) і ледь перевищує 38 є на місяць. Українська мінімальна зарплата у 7 разів нижча, ніж в Естонії, Словаччині, Угорщині, Чеській Республіці, у 15–40 разів менша, ніж в Австрії, Люксембурзі, Німеччині, Франції та втричі нижча за визначений ООН рівень злиденності у 5 доларів США на день.

нальних послуг відповідно до соціальних нормативів споживання сьогодні сягають 550 грн на місяць, а у разі підвищення тарифів за запропонованою Урядом схемою (на 280% на газ, на 66% на тепло, на 40% на електроенергію) – перевищать 1000 грн.

Така політика вже призвела до шаленого падіння рівня життя працюючого населення, поглиблення бідності, особливо серед молоді та багатодітних родин, і є порушенням Консти-

Українська мінімальна зарплата втричі нижча за визначений ООН рівень злиденності у 5 доларів США на день

Якщо у січні 2014 року на мінімальну зарплату після обов'язкових відрахувань можна було придбати 73 куб. м гарячої води, або 18 «борщових наборів», або 99 літрів бензину А-95, то у лютому 2015 року кількість доступних товарів знизилася до 42 куб. м гарячої води, або 12 «борщових наборів», або 50 літрів бензину.

туції України в частині недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав та свобод громадян, зокрема права на достатній життєвий рівень.

Штучно занижена мінімальна зарплата не тільки не забезпечує основних потреб працівника та його сім'ї, її навіть недостатньо для фізичного вижи-

Товари та послуги, які можна придбати на мінімальну зарплату після обов'язкових відрахувань

Можна придбати	Січень 2014 року	Лютий 2015 року
	Мінімальна зарплата після обов'язкових відрахувань, грн	
Гаряче водопостачання, куб. м	73	42
«Борщовий набір» (м. Київ), одиниць	18	12
Бензин А-95, літр	99	50

При цьому витрати однієї особи на оплату житлово-кому-

вання самого працівника. Невиправдано низький розмір міні-

мальної зарплати генерує зниження продуктивності праці та споживчого попиту, скорочення тривалості життя, деградацію інституту сім'ї, підвищення рівня захворюваності населення та скорочення його чисельності, погіршення криміногенної ситуації, а також призводить до збільшення частки державних соціальних допомог та субсидій у доходах громадян порівняно із заробітною платою.

При цьому фактично не працює ЗУ «Про індексацію грошових доходів населення», адже індексації підлягають грошові доходи населення у межах одного прожиткового мінімуму. На момент запровадження цієї норми у 2003 році величина прожиткового мінімуму в розрахунку на працездатну особу становила 80% від розміру середньої зарплати в Україні. Це забезпечувало доволі високий рівень захисту купівельної спроможності зарплати в умовах зростання споживчих цін і тарифів.

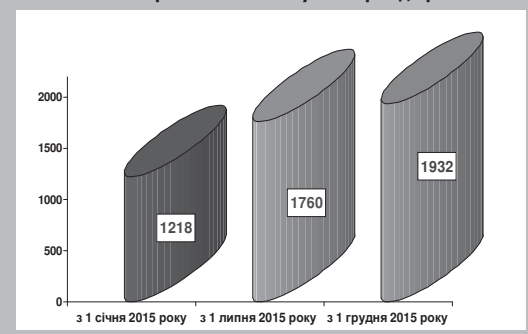
Зараз співвідношення прожиткового мінімуму для працездатної особи до середньої зарплати в Україні значно знизилось та ледь перевищує 30%. Таким чином, у середньому частина зарплати, яка підлягає індексації, зменшилася утричі, що не дозволяє підтримувати купівельну спроможність низькооплачуваних категорій працівників та загострює проблему розширення населення за грошовими доходами.

В умовах кризи для пом'якшення ситуації має відбуватися зменшення розриву між мінімальною та середньою заробітними платами. На сьогодні номінальна середня зарплата продовжує зростати, що свідчить про наявність у державі всіх економічних передумов для підвищення мінімальної зарплати.

Профспілкова сторона цілеспрямовано домагається від Верховної Ради та Уряду компенсувати знецінення мінімальної зарплати та забезпечити її наближення до стандартів країн Євросоюзу задля підтримання платоспроможності громадян та відновлення економічної активності виробничій сфері економіки, створення нових робочих місць з гідною зарплатою.

З цієї метою за ініціативою профспілок 25 лютого розпочалися переговори із соціальними партнерами щодо можливості підвищення розміру мінімальної зарплати у 2015 році. Профспілки запропонували розробити у двотижневий термін законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» щодо збільшення розміру мінімальної зарплати з 1 липня в розмірі 1760 грн, з 1 грудня – 1932 грн (фактичний розмір прожиткового мінімуму на працездатну особу у цінах грудня 2014 року, збільшений на прогнозо-

Профспілкова позиція щодо підвищення розміру мінімальної заробітної плати у 2015 році, грн

ваний індекс споживчих цін у 2015 році на рівні 126,7%).

Разом із тим, спираючись на укладену Угоду про асоціацію Україна–ЄС, президентську Стратегію сталого розвитку Україна–2020, зокрема щодо

працівників, як-от продукти харчування, одяг, медичне обслуговування та освіта – 4873 грн;

– з 1 січня 2018 року – з урахуванням накопичення для реалізації працівником права на житло – 5770 грн.

Профспілкова позиція щодо розміру мінімальної зарплати на 2016–2018 роки (прогнозований індекс інфляції у 2015 році = 126,7%)

№ з/п	Мінімальна зарплата	Розмір МЗП за розрахунками
1.	МЗП на рівні ФПМ з урахуванням ПДФО, ЄСВ та військового збору – на 01.01.2016 року	2238 грн
2.	МЗП на рівні ФПМ, у складі якого вартість продуктів харчування становить 45%, з урахуванням ПДФО, ЄСВ та військового збору – на 01.12.2016 року	2820 грн
3.	МЗП з урахуванням сімейної складової, витрат на освіту, охорону здоров'я, житло, обов'язкових податків та внесків – на 01.01.2017 року	4984 грн
4.	МЗП з урахуванням сімейної складової, витрат на освіту, охорону здоров'я, житло, обов'язкових податків та внесків – на 01.01.2017 року	4873 грн
5.	МЗП з урахуванням сімейної складової, витрат на освіту, охорону здоров'я, житло, обов'язкових податків та внесків – на 01.01.2018 року	5770 грн

зростання тривалості життя людини та рівня добробуту громадян, Європейську соціальну хартію, положення Конвенції МОП № 117 про основні цілі та норми соціальної політики та керуючись українським законодавством, профспілки наголошують, що розмір мінімальної зарплати (з урахуванням сімейної складової, витрат на освіту, охорону здоров'я, житло, обов'язкових податків та внесків) станом на 1 січня 2016 року має становити 4984 грн.

Розуміючи, що запровадження цієї величини має відбуватися поетапно, профспілкова сторона запропонувала встановити мінімальну зарплату:

– з 1 січня 2016 року – на рівні фактичного прожиткового мінімуму з урахуванням податку на доходи фізичних осіб, ЄСВ, військового збору та інфляції – у розмірі 2238 грн;

– з 1 грудня 2016 року – на рівні фактичного прожиткового мінімуму, в складі якого вартість продуктів харчування становить 45%, з урахуванням податку на доходи фізичних осіб, ЄСВ, військового збору та інфляції – у розмірі 2820 грн;

– з 1 січня 2017 року – з урахуванням основних потреб родин

Профспілки впевнені, що штучне заниження розміру мінімальної зарплати має викрай негативні економічні, правові та соціальні наслідки і гальмує економічний розвиток держави.

Тому Федерація профспілок України, СПО об'єднань профспілок звернулися до всіх депутатських фракцій, народних депутатів із закликом переглянути підходи до визначення державного соціального стандарту – прожиткового мінімуму, а відтак і змінити розмір мінімальної зарплати.

Необхідно розглядати зарплату не як гроші на проїдання, а як інвестиційний ресурс, спрямований на освіту, медицину, житлове будівництво, туризм, оздоровлення. Лише зростання зарплати, насамперед мінімальної, забезпечить підвищення платоспроможності громадян, своєчасність сплати комунальних платежів, дозволить відновити економічну активність, розпочати реальну боротьбу з бідністю та гігантським розривом між українськими реаліями та європейськими стандартами.

Департамент виробничої політики та колективно-договірного регулювання апарату ФПУ

**Раїса
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Хто зупинить падіння гривні?

Такого знецінення національної валюти Україна ще не знала. І, схоже, це не межа. Українці намагаються збагнути, на якій же позначці реально перебуває курс, а ті, хто має відповідати за це, списують усі негаразди на надмірну паніку населення. Фахівці радять забути про повернення курсу до рівнів 8,00 або 12,00, бо це швидше з розряду фантастики. Народ змітає з полиць супермаркетів продукти, які дорожчають швидше, ніж падає гривня. Що далі? Прогнози, перспективи, експертні оцінки коливання курсу – на шпальтах нашого видання.

«ЧОРНА» П'ЯТНИЦЯ

5 лютого Національний банк вдався до фінансового експерименту. Державний регулятор підвищив облікову ставку з 14 до 19,5%, припинив щоденні валютні аукциони та відмовився від індикативного курсу гривні. Начебто з метою встановлення банками єдиного ринкового курсу на підставі об'єктивних параметрів попиту та пропозиції. Реакція не забарилась. Уже наступного дня долар різко злетів у ціні – на 5 грн. Цей день не безпідставно став для гривні «чорною п'ятницею». Відтак із 6 лютого національна валюта мало не щодня встановлювала антирекорди. Коли ж за кілька днів курс дістався позначки 25 гривень за долар, деякі економічні експерти прогнозували, що гривня зупиниться на цьому рівні.

Та щось в експерименті Нацбанку пішло не так. Сумні «рекорди» гривні тривали. Цифра у 30 гривень за долар шокувала українців. Адже зростання долара спричинило стрімке підвищення цін практично на всі продукти і товари. Власники валютних кредитів вдалися до акцій протесту біля будівлі НБУ, вимагаючи звільнення голови центрального банку Валерії Гонтаревої. Ніхто з банкірів до пікетувальників, звісно, не вийшов. І Гонтареву ніхто звільняти не збирався. Сама ж очільниця Нацбанку після тривалого мовчання таки визнала, що регулятор не в змозі стримати падіння гривні. Екстремний порятунок національної валюти, за її словами, неможливий через панічні настрої населення та нечесні дії спекулянтів.

Однак коли гривня впала до позначки 33-34 за долар, екстрену нараду зібрав Президент Петро Порошенко. Вале-

рія Гонтарева, Арсеній Яценюк та Наталя Ярецько доповідали Голові держави, де і як шукати шляхи порятунку гривні. За результатами наради голови НБУ та Мінфіну зробили заяву.

Українців заява неабияк обурила, адже у ній йшлося про те, що обвал гривні «не має під собою фундаментальних причин і спричинений діями спекулянтів, а також панікою економічних гравців». При цьому і Гонтарева, і Ярецько відмовилися прогнозувати курс гривні. «Все, що зараз відбувається на валютному ринку, це наслідки спекуляцій та емоцій», – заявила пані Ярецько і додала, що Кабмін та Нацбанк спільно боротимуться з валютними спекулянтами.

Економіст Віктор Лисицький вважає, що якщо влада, бодей на словах, взялась урегулювати конфлікт долар-гривня, отже, піку падіння національної валюти досягнуто.

Чимало експертів звинувачують керівництво Нацбанку у невмотивованій стратегії відмовчування. Адже це, на переконання аналітиків, ні до чого, крім паніки, не призводить. Тоді виникає закономірне запитання: як влада планує спинити паніку? Чи насправді ця проблема виключно головного банку країни?

На думку голови Комітету економістів України Андрія Новака, НБУ та уряд відповідають за курс рівною мірою, тому вони повинні разом оголосити подальшу спільну стратегію. «І цей крок дасть сигнал ринку, що українська влада загнати курс у бік зміцнення, а учасники зрозуміють, що не варто притримувати валюту», – вважає Андрій Новак.

Голова Національного банку про подальші кроки, спрямовані на зміцнення валюти, мовчить. «У нас дуже креативний народ, тому ми повинні це тримати у таємниці», – пояснює очільниця Нацбанку.

ДОЛАР СКАЧЕ – НАРОД ПЛАЧЕ

Народ, може, і креативний, однак він хоче і мусить знати, хто винен у тотальному знеціненні гривневих заощаджень

кожного українця, високих темпах інфляції, яка вже набуває ознак гіперінфляції. Як виживати за таких умов? Через відсутність відповіді в Україні не вистує продуктової ажіотаж. Люди нервово стежать за курсом долара та гарячково скуповують харчі. Розмітають полиці крамниць, аби зробити хоча б якісь запаси. Йдеться не тільки про закордонні делікатеси, а про свої, вітчизняні товари: цукор, борошно, крупи, олію.

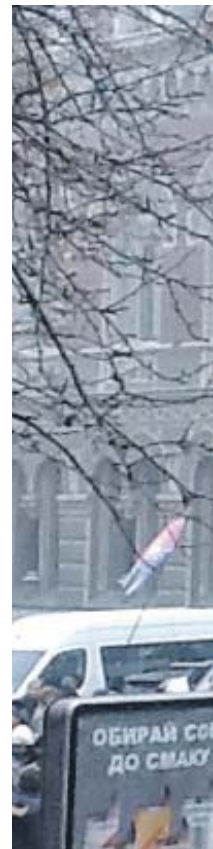
Більшість українців переконана, що повертаються сумнозвісні 90-ті – часи тотального дефіциту. От тільки підприємці тішаться прибутками, однак нарікають, що доводиться двічі на день переписувати ціни.

Тих, хто воліє перечекати ажіотаж, – небагато. Та й вони на стабілізацію курсу в найближчому майбутньому не дуже сподіваються. Підстав для песимізму більш ніж достатньо. За останніми підрахунками НБУ, швидкість інфляції в Україні наближається до 30%. Підвищення цін відбувається на тлі небувалої девальвації та скорочення золотовалютних резервів до десятирічного мінімуму.

Магазини запроваджують негласні обмеження продажу товарів в одні руки. «Як тільки долар пішов угору, люди, насамперед пенсіонери, почали скуповувати товари соціальної групи – крупи, макарони, олію, які ми продаємо дешевше завдяки прямим поставкам. Але запасів цих товарів вистачає, ціни не підвищували. Та якщо почнуть скуповувати мішки, ми будемо змушені ввести ліміти», – пояснює менеджер «Фуршету» Володимир Молчанов.

Експерти стверджують, що ціни на українські продукти вже обскакали і захмарний курс долара, і вартість палива. І це свідчить про спекуляції торговельних мереж. «Наші ціни ростуть, тому що транспортні витрати досить високі. Але вони не мають зростати так швидко. Це означає, що не працює Антимонопольний комітет», – заявив доктор економічних наук Олександр Савченко. Це може означати й інше: Антимонопольний комітет діє у тісній зв'язці з фінансистами. А відсутність адекватного розумін-

**За офіційними
повідомленнями, інфляція
в Україні становить 28,5%,
але справжній її рівень –
272%.**

Народ у нас, може, і креативний, однак він хоче і мусить знати, хто винен у тотальному знеціненні гривневих заощаджень кожного українця, високих темпах інфляції, яка вже набуває ознак гіперінфляції. Як вживати за таких умов?

У січні 2015 року кількість коштів у гривні на депозитах юридичних та фізичних осіб зменшилася на 7,87 млрд – до 357,9 млрд.

Сьогодні на руках у людей, а не в банках – близько 100 млрд доларів і 200 млрд гривень.

ня того, що відбувається з гривнею і чим усе закінчиться, провокує продуктивний масовий психоз серед українців. Насправді дефіциту продуктів нема. Є дефіцит гривні. Національна валюта стрімко знецінюється. Те, що є в залишку, люди намагаються витратити на продукти першої необхідності. Тож змушені кілька разів заходити до магазинів та ставати у чергу до різних кас, аби придбати бажані харчі.

Обмеження на продаж товарів – це своєрідний маневр представників супермаркетів. Такі дії ще більше підігрують попит та призводять до паніки. Однак працювати чесно і не наживатися на людях торговцям уже не хочеться. Не виключено, що теперішня цінова політика на продовольчі товари – це змова між окремими торговельними мережами та поставальниками продуктів харчування. Торговельні мережі мають чималі запаси продукції за старими цінами, але просто хочуть більше заробити. Аналітики радять улаштувати бойкот занадто дорогим товарам.

До таких дій краще вдатися і при купівлі валюти, аби не провокувати надмірний попит і загнати в мінуси спекулянтів.

ВАЛЮТНА АРХІТЕКТУРА

Голова Нацбанку Валерія Гонтарева, звітуючи перед депутатами, заявила, що всі знають, чому виникла така ситуація з курсом. Але й словом не обмовилась, що буде далі. Де світло в кінці тунелю? Яку валютну архітектуру пропонують фінансист? Це валютний коридор, стеля чи яма, до якої скочується гривня?

На переконання голови Комітету економістів України Андрія Новака, варто перейти від плаваючого курсу до формування валютного коридору. Експерт вважає: «Для стабілізації курсу гривні необхідно змінити стратегію так званого плаваючого курсу на стратегію валютного коридору в бік незначного зміцнення щодо нинішнього курсу».

Деякі аналітики схильні вбачати вихід із валютної кризи у вільному курсо-

утворенні. Однак така пропозиція виглядає дещо спрощеною. Вільний курс – це, по суті, неконтрольований курс. Якщо проаналізувати світовий досвід, чистого плавання курсу практично ніде немає. А відомий український економіст Анатолій Гальчинський переконаний, що «перехід від регульованого курсу одразу до плаваючого – це чистий популізм».

У свою чергу, директор Українського інституту економічних досліджень і політичних консультацій Ігор Бураковський пояснює, що «переходити до плаваючого курсу треба було раніше. Коли ситуація не була такою гострою, коли золотовалютні резерви були значно більшими. Але зміни, на жаль, відбуваються тепер, коли в країні важке політичне становище».

Однак стабілізувати ситуацію таки доведеться. Інакше Україна не отримає черговий транш від МВФ. Для цього, кажуть аналітики, прем'єру, міністру фінансів та голові НБУ треба математично, з олівцем у руках, аналітичним шляхом визначити новий, зважений курс

гривні до долара. Слід визначитись, яку суму виділити на підтримку цього курсу і чітко зафіксувати у свідомості людей, що це саме той курс, який Нацбанк може підтвердити реальними платежами.

Врятувати ситуацію без допомоги МВФ Україні справді буде вкрай складно. Однак ресурс, який Україна розраховує отримати від Міжнародного валютного фонду, спрямовуватиметься не на покриття дефіциту бюджету або впливання на валютний ринок, а насамперед на погашення зовнішніх зобов'язань. «МВФ нам ніяк не допоможе стабілізувати ситуацію. МВФ дає рівно стільки, щоб погасити старі борги», – упевнений економіст Олександр Охріменко. При цьому цілі, на які Україна зможе витратити майбутній транш, будуть заздалегідь чітко прописані. Можливо, якась сума з цих грошей піде на підтримку курсу, але на це особливо розраховувати не варто. Хоча гроші від МВФ – дуже позитивний момент, та повністю врегулювати ситуацію на валютному ринку України не вдасться.

Голова наглядової ради банку «Національний кредит» Андрій Оністрат прокоментував останні події так: «Я не вважаю, що гроші МВФ нас врятують. Гроші МВФ – це як світло в кінці тунелю, вони змушують владу брати на себе якісь законодавчі зобов'язання, у тому числі щодо реформ».

Чомусь надмірно роздратування населення спрямоване тільки у бік Національного банку. На останній прес-конференції Арсеній Яценюк дав чітко зрозуміти, що в курсовому безладі винна виключно очільниця Нацбанку. Експерти з такою позицією не згодні. Для того, щоб дії у валютній сфері були ефективними, всім гілкам влади потрібно об'єднати зусилля. НБУ – це тільки одна зі складових ринку. До того ж дії регулятора сьогодні обмежені відсутністю валютного ресурсу для ринкової стабілізації курсу. «Тож необхідні не тільки рішення НБУ, а й уряду щодо зміни складових попиту та пропозиції», – вважає провідний експерт інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні Андрій Шевчишин.

А це означає, що за таких обставин уряд мусить знайти золоту середину й утримати під контролем ситуацію на валютному ринку. Інакше програють усі.

ЯК НЕ ЗАГУБИТИСЬ У КУРСОВІЙ КРУГОВЕРТІ

У нинішній ситуації пересічному українцеві досить легко загубитися, обираючи спосіб зберігання своїх заощаджень. Після того, як курс долара Національний банк відправив у «вільне плавання», на фінансовому ринку почала наростати паніка. Як грамотно діяти в такій ситуації, аби від плаваючого курсу заощадження не постраждали? Експерти радять: слід зберігати свої заощадження, поділивши їх на дві частини. Одна частина – національна валюта, а друга – іноземна. Не обов'язково американська. Приміром, якщо проаналізувати зміни в

курсах різних валют, стане зрозуміло, що українцю було б вигідно зберігати свої заощадження в польських злотих.

Ті, хто зберігав гроші в польській валюті, змогли заробити 35% у гривні, а на доларах втратили близько 67%. Проблема в іншому: далеко не в кожному банку можна придбати англійський фунт, японську єну або ж польський злотий. Але ж і реальний курс може істотно відрізнятись від банківського, відтак увесь ефект від переведення заощаджень може бути втрачений. Аналітики радять утримуватись від гарячкового смикання, бо можна втратити все. Це

саме та ситуація, коли не знаєш, де втратиш, а де здобудеш. Тож насамперед варто стежити за змінами курсу валют. І якщо він вже почав зростати, немає жодного сенсу переводити свої заощадження в іноземну валюту. Ліпше тримати їх у національній. Але коли курс бодай трохи стабілізувався, слід поділити свої заощадження хоча б на дві частини. Одну залишити в гривнях, а другу – у надійній валюті. Приміром, це може бути кошів з трьох валют: гривня, долар, євро або гривня, долар, польський злотий чи фунт стерлінгів. Якщо зростає курс гривні, людина отримує більше грошей у

гривні, якщо зростає долар – отримує більше в доларах. Така диверсифікація збалансує рух валюти вгору-вниз. Якщо хочете заробити, то можна вкласти гроші в одну валюту під найвищий відсоток. Скажімо, в гривні деякі банки пропонують 25% річних і вище. Але слід розуміти, що тоді є ризик втрати цих грошей. Така стратегія тільки для тих, хто добре розуміється на фінансових тонкощах. Для тих, хто боїться класти гроші на депозит, є банківські сейфи. Людина орендує сейф і зберігає там свої заощадження. Оренда сейфа

коштує в середньому 700 гривень на рік. Це безпечніше, ніж тримати вдома, але при цьому купівельна вартість грошей знижується через інфляцію. Це стратегія для тих, хто вже геть зневірився, адже гроші з часом знецінюються.

ОСОБИСТІСТЬ

НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ
ДЕРЖСЛУЖБИ – ЦЕ ЖІНКИ

Напередодні жіночого свята ми вирішили поспілкуватися з жінкою, яка чудово знає свою справу, душею вболіває за спільчан та своїм прикладом доводить, що може поєднувати в собі розум і успішність. Цього разу нашим співрозмовником є голова Об'єднання первинних профспілкових організацій Київської міської ради та Київської міської державної адміністрації Профспілки державних установ України (ОППО Київради та КМДА), заслужений працівник соціальної сфери Віра Белей.

– Віро Олександрівно, як очільниця однієї з найчисельніших профорганізацій м. Києва, Ви є взірцем профспілкового руху для своїх колег. Скажіть, будь ласка, наскільки це важко і відповідально?

– Я очолюю Об'єднаний профспілковий комітет Київської міської ради та Київської міської адміністрації з 1983 року та вже зрослася з цією роботою. Понад 30 років спільчани обирають мене головою ОППО, бо довіряють. Тому свою життєву місію я вбачаю у чесному, безпристрасному служінні людям. Треба мати повагу до людей у колективі та багато працювати. Аби від твоєї роботи колеги відчували користь.

Головою профкому людина інертна, зла, недобра, неспівчутлива не може бути апріорі. Чому? Тому що в колективі повинен бути лідер. Лідер, який може повести за собою, лідер, який може «запалити» колектив або заспокоїти. Це повинна бути та людина, з якою можна поділитися і радістю, і горем, і отримати захист.

У житті буває дуже багато різних ситуацій. Приміром, є якась скарга, одну сторону задовольняєш, інша залишилася незадоволеною. А треба врегулювати ситуацію так, щоб та людина, яка залишилася незадоволеною, з розумінням її сприйняла. Голові профкому необхідно віднайти потрібні слова, щоб дійшло до неї, в чому вона права, а в чому – ні. Людину потрібно заспокоїти, поважати її.

Лідери, які по-справжньому відповідають цим якостям, дійсно працюють. І по 20, і по 30 років. І їх обирають. Альтернативи немає.

– Відомо, що майже всі жінки – голови профкомів вашого профоб'єднання є не тільки кваліфікованими фахівцями, а й обдарованими особистостями...

– Найбільший скарб держслужби – це жінки, фахівці, ентузіастки, небайдужі, творчі. У нас із 58 голів профспілкових комітетів 85% – жінки. І жінки надзвичайні.

У першу чергу хотілося б відзначити наших кращих активісток, які працюють тривалий час і обираються на безальтернативні основи. Так, найдовше працює головою профкому Київського міського центру зайнятості Наталія Красовська. У 1983 році вона прийшла молодим спеціалістом і з 1986-го обирається головою профспілкового комі-

тету. Сьогодні Наталія Миколаївна – радник директора Київського міського центру зайнятості, голова профкому. Одночасно вона голова комісії з питань праці та соціального захисту ОППО Київради та КМДА.

Дуже довго працює, спочатку була заступником, потім – головою профкому Комунального підприємства «Київблагострій», Наталія Гаманюк. Нині вона – заступник голови комісії з питань праці та соціального захисту ОППО та голова профкому підприємства.

Маємо ми й свої таланти. Нашу культурно-масову комісію очолює надзвичайно обдарована та вродлива жінка Наталія Євтухова. Вона пише сценарії, програми, ведуча від Бога. Якщо потрібно провести конкурс – це до Наталії. Вона може просидіти над сценарієм день і ніч, але напише його, як ніхто.

Надзвичайно цікава особистість – заступник голови культурно-масової комісії ОППО, начальник управління культури Оболонської РДА Ліана Розмаїта, котра нам завжди професійно допомагає в організації конкурсів вишивання та образотворчого мистецтва, художній самодіяльності.

Коли ми створювали конкурс художньої самодіяльності, велику допомогу нам надавала головою профкому Деснянської РДА, начальник управління культури Ольга Проніна, яка досконало володіє темою.

Також є люди, які не мають жодного стосунку до культури, але за покликом душі палкі її прихильники. Приміром, Віра Бутенко, колишня голова профкому, інженер за фахом, яка пише прекрасні вірші, сценарії, співає.

У Головному управлінні статистики м. Києва працює головою профкому Алла Золотарьова, в якій дивовижний талант організатора. Її вишивки надихнули на створення виставки в колективі статистици, до якої згодом долучилися майстрині з усієї системи Київської міської держадміністрації.

Є у нас «золотий голос» Об'єднаного комітету профспілки – Наталія Колесник, заступник начальника Управління з надзвичайних ситуацій м. Києва, яка, вийшовши на пенсію, залишається членом ОППО, заступником голови комісії з питань праці та соціального захисту. У 2014 році вона також була секретарем Тендерного комітету.

«Свою життєву місію я вбачаю у чесному, безпристрасному служінні людям».

Чудові картини пише головою профкому Голосіївської РДА Наталія Навоєва, яка стала переможцем конкурсу образотворчого мистецтва «Україна моя мальовнича».

Хочеться відзначити значну роботу голови побутової комісії, голови профкому секретаріату Київради (кращої голови профспілки державних установ м. Києва) Оксани Кургузової та заступника голови комісії, голови профкому КМДА («старости» ОППО) Олени Мозолевської, які дбають про виробничий побут в адмінбудинку та ведуть за собою трудові колективи.

До складу ОППО Київміськради та КМДА, окрім голів профкомів, ми також уводимо висококваліфікованих фахівців, які допоможуть розібратися в ситуації, підкажуть, як діяти.

– Чи важко керувати таким колективом, де кожна голова профкому – лідер, з власним характером, харизмою?

– Хочу з гордістю сказати, що наш колектив – найкращий! Професійний, злагоджений, чуйний. Протягом багатьох років наше об'єднання посідає перше місце в системі профспілки державних установ м. Києва. Тож мені працювати комфортно, адже є розуміння.

– Що б Ви хотіли побажати своїм колежанкам з нагоди свята?

– Упередень 8 Березня, користуючись нагодою, вітаю всіх жінок із цим чудовим святом. Хочу побажати насамперед миру, здоров'я. Бо коли людина здорова, їй хочеться творити, хочеться жити, хочеться тягнутися до сонця. І звичайно, нашим жінкам бажано любові, взаємоповаги, родинного затишку, щоб діти були щасливими. А також віри в себе, любові до людей і своєї справи, вміння вкладати душу в те, що робиш, не зупиняючись на досягнутому і йти вперед.

Розмовляла Тетяна РУБАН,
«ПВ»

ЛЬВІВЩИНА | КОНКУРС

ПЕРЕМОЖЦІ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО МАСШТАБУ

Львівський дошкільний навчальний заклад № 154, що в Шевченківському районі міста, здобув перемогу на Всеукраїнському конкурсі з охорони праці 2014 року. А щоб стати його учасником, як зазначила на семінарі-навчанні профактиву обласний профлідер освітань Марія Яцейко, необхідно було подати матеріали з охорони праці до 15 лютого. Гідне робоче місце, безпечні комфортні умови праці – що може бути краще, престижніше для людини в наш час?

Ольга ЛОБАРЧУК

Стимули моральні й матеріальні в разі перемоги теж цілком задовільні: працівники дитсадку отримали за першість 8 тис. грн премії. Грамота і диплом, вручені колективу Марією Григорівною, відразу розмістили на почесному місці для загального огляду. Колектив дитсадку пишається своєю працею і перемогою, а ще – увагою до нього профспілки. «Пишатися працівникам установи, – додає голова Шевченківської районної організації Профспілки працівників освіти і науки України Наталія Кузів, – і справді є чим. Конкурс лише підтвердив цей позитив. Йдеться про моральний клімат у колективі, якому притаманна взаємоповага і толерантне ставлення

один до одного, бажання працювати в добрих умовах, починаючи від встановлення вагонів у коридорах і кабінетах, постійного інформування членів трудового колективу про ази безпеки, дотримання правил поведінки в дитсадках, підняття рівня культури в їдальні, кабінетах». Про безпечні, гідні умови праці для 47 працівників дитячої дошкільної установи № 154 дбають завідувачка Оксана Махрович, у минулому голова профспілкового комітету, та голова первинної організації Профспілки дитсадку Світлана Димид. А якщо роботодавці і громадська професійна організація діють злагоджено, конструктивно й творчо, то ці зусилля будуть схвалені всім трудовим колективом, помічені й оцінені на всеукраїнському рівні.

ЧЕРНІГІВЩИНА | НАВЧАННЯ

НОВАЦІЇ У ЗАКОНОДАВСТВІ:
ЯК ДІЯТИ

Зважаючи на численні зміни в національному законодавстві, перегляд бюджетних відносин, а також реформування системи державного управління, Науково-методичний центр профспілок запроваджує регулярне проведення семінарів і вебінарів для профактиву.

Віталій КОПИШ

Перші навчальні заходи вже відбулися. Проведено семінари для бухгалтерів членських організацій ФПУ. Вже надходять заявки від організацій галузевих профспілок і територіальних профоб'єднань з різних кутків України. Крім того, на черговому онлайн-семінарі для голів і бухгалтерів профорганізацій будуть розглядатися наступні питання: «Податкова реформа 2015: особливості застосування податкового та іншого законодавства у діяльності профспілкових організацій», «Огляд змін законодавства щодо трудових відносин».

Найближчим часом планується проведення семінару для бухгалтерів членських організацій ФПУ. Вже надходять заявки від організацій галузевих профспілок і територіальних профоб'єднань з різних кутків України. Крім того, на черговому онлайн-семінарі для голів і бухгалтерів профорганізацій будуть розглядатися наступні питання: «Податкова реформа 2015: особливості застосування податкового та іншого законодавства у діяльності профспілкових організацій», «Огляд змін законодавства щодо трудових відносин».

**Із 58
ГОЛІВ
ПРОФКОМІВ
ОБ'ЄДНАННЯ
ПЕРВИНОК
КИЇВРАДИ ТА
КМДА 85% –
ЖІНКИ**

ДУХОВНІСТЬ

ЗАГОВОРИ, ЩОБ Я ТЕБЕ ПОБАЧИВ...

Наприкінці лютого світова громадськість разом з Днем соціальної справедливості відзначала Міжнародний день рідної мови, а до календаря українців цього року додалася ще одна історична дата – День ушанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні.

Євген ДРАП'ЯТИЙ
м. Київ

Всі ці три події, три дати, мають у своїй основі цінності, за які справжні особистості, Люди з великої літери, патріоти жертвують собою, віддаючи життя за справедливість, рідну мову, національну гідність. Саме за ці цінності продовжували століття і в наші дні повстають ті, хто не може змиритися з несправедливістю, із знищенням і руйнуванням власної держави, її економіки і духовності. Боротьба триває як із зайдями-ворогами, так і власними манкуртами, які зневажають людську гідність і право бути господарем у власному домі – країні.

Заголовок статті співзвучний з назвою книги Василя Федоровича Василяшкі*, ученого секретаря правління Товариства «Знання України», і, як стверджує сам автор, ці слова належать великому філософу Сократу: «Заговори, щоб я тебе побачив».

Загадка саме в тому, щоб я побачив сказане, але аж ніяк не почув. Хоч ми більше реагуємо на мову слухом – коли хтось заговорить, ми його чуємо, а відтак і сприймаємо. Але щоб від сказаного побачити, треба мати очі ще й духовні. До цього міркування ведуть слова з Біблії: «Чим наповнене серце, те говорять уста». Тобто йдеться про багаторазовий, ніж слух, йдеться про духовний світ людини, її внутрішнє, Боже, душевне і духовне єство, багатство чи бідність.

З нагоди вшанування Дня рідної мови, як патріот рідної мови, шанувальник української творчості і її творців, хочу познайомити наших читачів-спілчаків з цією книгою і її автором Василем Федоровичем Василяшкою, перлини якого наскрізь пронизані любов'ю до рідної мови.

А для знайомства пропоную перший вірш із збірки:

Заговори

Заговори, щоб я тебе побачив:

Чи є у тебе мрії соколіні,
Чи в мові квітнуть соняхи бджолині,
Чи дощ твій сонячний за літом плаче,
Чи сходить тобі сонце на калині?

Заговори, щоб я тебе побачив

Не тільки зором, а й очима серця,
Щоб я збагнув, куди тобі ідеш,
До зір чи вниз ти шлях життя означив,
Чи ти – за мову, як Тарас і Леся?

Чи рід продовжуєш у рідній слові,
Живеш життям свого народу й роду;
Чи маєш мудрість краю в нагороду,
Чи любиш рідну матір – рідну мову,
Чи мові, матері чужій, ти годиш?

Як бачимо, лише одним віршем охоплена вся місія нашого народження – життя, посвяти і вдячності рідній землі, сонцю, небокраю, історії народу й роду, рідній матері – рідній мові. Із засторогою запитанням: чи мові, матері чужій, ти годиш? Таких віршів у збірці 150, і всі вони не тільки відкривають внутрішній світ автора, його чуйне серце, пронизливе бачення, оголені нерви-почуття на правду і несправедливість, палке, правдиве і пекучо-справедливе слово, а й дають можливість побачити себе.

Не втрачай рідну мову, котра любить тебе,
Як загубиш основу – то загубиш себе.

(Не втрачай рідну мову)

Через свої вірші-посвяти автор показує нам прості і святі істинні цінності, з якими ми щодень перебуваємо і які повинні любити, дякуючи Господу за те, що нам послав: рідний край, в якому народилися, батьківські настанови, вчителів-наставників життя, рідних і близьких, материнську мову – корінь не-знищенності народу – роду.

Краю рідного образ святий
Постає в біографії своєї.
Гублять сув'язь духовну світи,
Якщо в рід не вкорінена мова.

(Краю рідного образ святий)

Цілу низанку перлин у віршах поета можна зібрати у молитовну вервечку рідної мови: «Розмовляймо, рідні, калинового, сонцю в українській мові жисть!», «Слово мамі пошепки приходило, воскресало, як жива вода»; «Таке в душі дзвінко-голосья, що мови кращої не знаю!»; «В рідну мову, у спів солов'я, як в молитву вертала нас мати».

Книга іскриться і полум'яне животворною святою любов'ю до України – рідної землі, її минулих і сьогодення, її історії, радостей і печалей, де в кінці шляху завжди сяє перемога добра і надії.

І виростає храм душі,
Де завжди – Бог і Україна.

(Щоб провінції духу не було)

Як про сьогодення наступу імперської чуми звучать слова, написані в 1991 році:

Привид орд за хмарами не щез,
Стогне Січ у пам'яті руїнах.
України я не прагну десь
В Україні хочу України.

(Усміхнись веселкою з роси)

Або:

В неволі відвойований Майдан
І вишивка Хрещатика хрещата.

(Святися, Києве)

Де б автор не перебував, залишає слід поетичного слова про місця і події, краї і країни, озера і ріки, ліси і степи, про зустрічі і розлуки, міста і села, Київ, Куражин** і Канів, про односельців і українців на планеті. Возвеличує українську пісню, її дух і силу, мужність кобзарів і піснярів.

Не убиті розквітають пам'ять,
Засвіт збуджену правду в струні,
Мужні рокоти дум над віками,
Проти кривди повсталі пісні.

(Кобзарі)

З рокотанням бандур
Відростали відрубані крила –
В солов'їнім краю
Не убили народу-співця...

(Балада про кобзарів)

Засуджує лицемірство, пристосуванство і зраду.

Хоч перевертню ради,
Та не більш, як вузю,
Хто свою мову зрадив,
Зрадить той і чужою...

(Не втрачай рідну мову)

Як Шевченколюб-Шевченкофан, не можу не подякувати Василю Федоровичу за його Шевченкіану у віршах, де в 150 творах 31 раз лунає ім'я Кобзаря, апостольське і лагідне, пророчє і гнівне.

Надихаюсь Шевченком і Стусом –
Їх імення для мене святі.
Причисти нас любов'ю, Ісусе,
І не дай оступитись в житті.

(Храм України)

До 200-річчя Тараса Шевченка у 2014 році Василь Федорович присвятив і видав нову книгу «Шевченко мій», яка заслуговує на свою окрему презентацію нашому читачеві в цей особливий період борні України із сучасною імперською агресією.

Шевченко мій – «І мертвим, і живим...»,
До глибини душі цей вірш уразив.
Ми українцями зростаємо з ним –
Не з яничарів, хто був з Тарасом...

(Шевченко мій)

Різноманітна і Веселкова*** поезія Василя Василяшкі, його струна дзвінкаголосья, що мови кращої не знають! – без натхнення почуттів і гордості за свій рідний край, за Україну, і ніколи не буде спраглим на повагу, національну гордість і патріотизм той, хто відкрив ще одне джерело життєдайної рідної мови.

Хочу волю й любов освятити
І за всіх щиро Бога молю,
Прагну всіх я на світі любити,
Та найбільше Вкраїну люблю...

(Храм України)

ПРИВІТАННЯ

ПІВСТОЛІТТЯ НА ПРОФСПІЛКОВІЙ НИВІ

Нещодавно виповнилося 50 років профспілкової діяльності Івана Семеновича Артюха – голови Луганського обкому профспілки машинобудівників та приладобудівників України.

Іван Семенович – людина з активною життєвою позицією, всебічно обдарована, чия повсякденна діяльність пов'язана із захистом прав та інтересів людини праці. І сьогодні він продовжує свою діяльність, перебуваючи в епіцентрі буремних подій – м. Северодонецьку, в зоні проведення АТО.

За самовіддане ставлення до обраної справи, професіоналізм, небабидужість до оточуючих Іван Семенович користується заслуженим авторитетом та повагою колег і активу профспілки.

Центральна рада профспілки «Машприлад» України щиро вітає Івана Семеновича із славним ювілеєм профспілкової діяльності. Бажаємо міцного здоров'я, невичерпної енергії для творення добрих справ, родинного благополуччя.

ГАЛУЗЬ

ПІДТРИМУВАТИ, А НЕ ЗНИЩУВАТИ МАЛИЙ І СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС

Президія Закарпатської обласної профспілкової організації працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг звернулася до Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка з приводу зростання непосильного податкового тиску на малий і середній бізнес, що призводить до його знищення.

«Вісокопосадовці всіх часів та мастей постійно висловлювали думку, що малий і середній бізнес є важливою ланкою економічного зростання галузі. На словах вони декларували бажання створити пільгові умови для його функціонування і всебічну підтримку. Проте насправді, на жаль, усе було навпаки. Попередній уряд при затвердженні бюджету на 2014 рік оголосив, що кількість податків зменшиться з 22 до 9. Ви ж, Арсенію Петровичу, повторюєте те саме, на словах скорочуючи податки – знову з 22 до 8. Фактично ж нічого не скорочується, а натомість окремі податки об'єднуються під однією назвою. Водночас уводиться майже 5 нових, досить вагомих, податків і обов'язкових платежів (ЄСВ). Малий бізнес не витримає таких «пільг».

До 2014 року галузь була однією з найбільш стабільних. Щорічний приріст товарообороту складав 15–20%, створювалися нові робочі місця.

Сьогодні ж маємо зростання безробіття, зниження доходів населення, а відтак – зменшення товарообороту. За рахунок чого малому бізнесу постійно сплачувати зростаючі податки? Адже готові гроші ніхто не дає, їх треба заробити шляхом зростання товарообороту. Держава нічого не пропонує цій галузі, а забрати хоче все і більше. Чи може так тривати далі? Звичайно, ні, бо це призведе до закриття бізнесу. Підприємці нічого не просять у держави, крім посиленої і стабільної податкової системи, аби вони могли утримувати свої сім'ї, виховувати дітей. Від чого й держава матиме користь, а малий і середній бізнес розвиватиметься».

Галина СВЯРИЧЕВСЬКА
голова Закарпатської обласної профспілкової організації працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг

* Василь Федорович Василяшко, учений секретар правління Товариства «Знання України», заслужений журналіст України, автор книг поезій «Течія доріж», «Ясенець», «Чи України ти син?», «Усміхнись веселкою з роси», «Відроджуймось – не перероджуймось», «Через терни до України» (співатор).

** село Куражин на Хмельницькій, де народився В. Василяшко.

*** понад 8 років В. Василяшко працював головним редактором видавництва «Веселка».

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

ЯК ПЕРЕСЕЛЕНЦЮ
ЗАРЕЄСТРУВАТИ ФОП?

? Якщо переселенець бажає зареєструватися як фізична особа-підприємець, щоб забезпечувати себе доходом і самостійно сплачувати податки державі, яким чином він може зробити це на місці поселення, адже державна реєстрація відбувається за місцем реєстрації?

Державна реєстрація фізичної особи, яка має намір стати підприємцем, проводиться в порядку, встановленому ст. 42–44 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» (Закон про реєстрацію). Відповідно до частини першої ст. 42 цього Закону, для проведення державної реєстрації фізична особа, яка має намір стати підприємцем та має реєстраційний номер облікової картки платника податків, повинна особисто або через уповноважену особу подати державному реєстратору відповідний пакет документів за місцем проживання. Однією з підстав, за наявності яких державний реєстратор має право залишити без розгляду документи, є подання документів за неналежним місцем проведення державної реєстрації фізичної особи-підприємця. Згідно із частиною четвертою цієї статті, якщо документи для проведення державної реєстрації подаються заявником особисто, державному реєстратору додатково пред'являється паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця.

Відповідно до ст. 1 Закону про реєстрацію місце проживання фізичної особи – це житловий будинок, квартира, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо), у відповідному населеному

пункті, в якому фізична особа проживає постійно, переважно або тимчасово, що знаходиться за певною адресою, за якою здійснюється зв'язок із фізичною особою.

Ст. 2 ЗУ «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» від 11.12.2003 № 1382 (Закон № 1382) встановлено, що громадянам України, а також іноземцям та особам без громадянства, які на законних підставах перебувають в Україні, гарантуються свобода пересування та вільний вибір місця проживання на її території, за винятком обмежень, що встановлені законом. Відповідно до ст. 6 Закону № 1382 громадянин України, а також іноземець чи особа без громадянства, які постійно або тимчасово проживають в Україні, зобов'язані протягом десяти днів після прибуття до нового місця проживання зареєструвати місце проживання. Згідно із ст. 3 Закону № 1382 документами, до яких вносяться ві-

живання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист, довідка про звернення за захистом в Україні. Крім того, за ви-

нило місце проживання/перебування з території Донецької або Луганської областей на іншу адміністративно-територіальну одиницю України, може звернутися з документом, що підтверджує даний факт змі-

Згідно із ст. 3 Закону № 1382 документами, до яких вносяться відомості про місце проживання/місце перебування особи, є паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист, довідка про звернення за захистом в Україні.

домості про місце проживання/місце перебування особи, є паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове про-

граційної служби може бути видана довідка про реєстрацію місця проживання/місця перебування, яка підтверджує реєстрацію місця проживання/місця перебування. Фізична особа, яка змі-

нило місце проживання/перебування, до державного реєстратора відповідної адміністративно-територіальної одиниці для проведення державної реєстрації фізичної особи-підприємця.

ДОКУМЕНТ

ДОВІДКА
ПРО КОРУПЦІЮ

? Влаштовуюсь на роботу на державну службу. Для цього мені потрібно пройти спеціальну перевірку й отримати виписку з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, – так звану довідку про корупцію. Що це за документ?

Інформаційна довідка, або витяг з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, або довідка про корупційне правопорушення у сфері державних закупівель, довідка про відсутність корупційного правопорушення, довідка про корупційні правопорушення, – це документ, що свідчить про наявність або відсутність відомостей про особу в реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Інформаційна довідка про правопорушення надається безплатно та не має терміну дії.

У довідці зазначаються:

- відомості про особу, яку притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення;
- дата набрання законної сили судовим рішенням про притягнення особи до відповідальності за корупційне правопорушення та/або цивільно-правової відповідальності;
- дата, номер судового рішення, номер судової справи, найменування суду, який ухвалив (постановив) судові рішення про притягнення особи до відповідальності за корупційне правопорушення;
- реквізити наказу про накладення дисциплінарного стягнення;
- відмітка про відсутність у реєстрі відомостей, зазначених у запиті.

Довідка надається Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головним управлінням юстиції в областях, м. Києві та Севастополі протягом п'яти робочих днів на письмовий запит фізичної особи (уповноваженої нею особи), в якому мають бути обов'язково вказані дані, необхідні для пошуку інформації: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності останнього), реєстраційний номер облікової картки платника податків, місце народження, число, місяць та рік народження.

Корупційне правопорушення – це умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій ст. 2 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення, забезпечує облік осіб, які вчинили такі правопорушення, для проведення спеціальної перевірки відомостей про осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування. Запит про видачу витягу або довідки з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення, подається до відповідного управління юстиції.

Довідка про корупційні правопорушення – це документ, що свідчить про наявність або відсутність відомостей про особу в реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

ПІДСТАВИ

СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

? Які документи є підставою для надання статусу учасника бойових дій?

Підставою для надання статусу учасника бойових дій є:

– для військовослужбовців: документи про безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення, на-

правлення (прибуття) у відрядження до районів проведення АТО, їх перебування в таких районах з метою виконання завдань із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України шляхом безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення (витяги з наказів, директив, розпоряджень, посвідчень про відрядження, журналів бойових дій, бойових донесень,

дислокацій, книг нарядів, графіків несення служби, звітів, зведень, донесень, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень); – для працівників підприємств, установ та організацій: документи про безпосереднє залучення до виконання завдань АТО в районах її проведення або направлення (прибуття) у відрядження для безпо-

середньої участі в АТО в районах її проведення (витяги з наказів, розпоряджень, книг нарядів, матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень), а також документи, що були підставою для прийняття керівниками підприємств, установ, організацій рішень про направлення осіб у таке відрядження.

Радник Голови ФПУ та голова Благодійного медичного фонду «Лелеко» Сергій Мартинюк подарував куратору виставки «Майдан Свободи» Оксані Деркач пляшку із запальною сумішшю та шматок бруківки з Майдану. До речі, портрет Сергія Мартинюка теж є у презентованій книзі

Художниця Марина Соченко розповідає про персонажів книги, чий портрети вона написала

Обличчя Майдану

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

У Національному музеї літератури України відбулася презентація книги художниці Марини Соченко «Обличчя Майдану», у якій представлені портрети активістів Майдану. Художниця з перших днів

революції перебувала на Майдані Незалежності, де і створила більшість своїх картин на революційну тематику. За словами Марини, коли вона прийшла з мольбертом у наметове містечко, аби писати портрети людей, її зустріли у штики, з недовірою, та згодом звикли і навіть самі просили, щоб їх намалювали. А малювати було що, навіть уночі, при поганому освітленні, або й зовсім

без нього. Дехто з активістів Майдану, чий портрети написала художниця, були присутні на презентації, поділилися своїми спогадами, розповіли про своє теперішнє життя та про товаришів, які не змогли приїхати до Києва через різні обставини. Надзвичайно цікаво було послухати їхні розповіді: дехто навіть описував ті події з гумором, а деякі розповіді взагалі були на грані фантастики. Слухаючи ці історії, мені пригадалися дідусеві спогади про його минуле. На презентації присутні ніби пережили ті події знову і знову, зауваживши, що Майдан кардинально змінив їхнє життя, як і життя більшості українців.

Микола Діденко одразу після презентації вирушив у зону АТО, аби доставити допомогу для наших бійців

Сторінки з книжки: ось вони, герої Майдану, ті, хто здобув для нас щастя і радісне європейське життя

Письменник Володимир Шовкошитний – ведучий заходу – розповідав про історію створення деяких картин. Зі своїми синами він відстояв увесь Майдан, а один із них зараз перебуває у зоні АТО

СПІВАЄ ЛЮДМИЛА ЩЕРБАКОВА

Марина
КАЛІТУХАкерівник камерного
хору «Резонанс»Олена
ДЕГТЯРЬОВАведуча концертів,
солістка хору

Завдяки профспілковій організації державного підприємства «Антонов» тут ще 1978 року створений і по сьогодні живе та працює камерний хор «Резонанс». Колектив удостоєно високого звання народний. І бага-

то років незмінною солісткою хору є Людмила Щербакова. У Людмили дивовижної краси голос – сопрано, із сріблястим чистим звуком. Співачка не лише гарна зовні, вона, поза сумнівом, має красу й духовну; в ній природою закладено почуття стилю, бездоганний смак у виборі музичних творів. Такий дар – водночас і велика від-

повідальність. Людмила Щербакова разом з камерним хором багато виступає у виробничих підрозділах і концертних залах, перед ветеранами війни та в дитячому оздоровчому таборі, в Храмі Божому і Будинку вчителя, у сільській школі та Будинку культури, на Співочому полі і просто для друзів. Адже наша Люда має чудові душевні якості –

доброту, щирість, відкритість. Вона незмінно всміхнена, й ця її усмішка всіх зігріває. Людмила легко несе свій талант у народ і сама дістає радість та задоволення, даруючи його вдячним слухачам. А слухати її хочеться знову й знову. Приходьте до нас на концерт – і самі в цьому переконаєтесь!

ЕКРАН

І КАДР, І МУЗИКА,
Й ПОЕЗІЯ, Й ІСТОРІЯ...

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

30 січня відбулося засідання Секретаріату правління Національної спілки кінематографістів України, повідомляє ukrkino.com.ua, де серед інших було розглянуто питання організації в Києві кінофестивалю українського фільму, в чому активну участь бере НСКУ. Найбільш прийнятним для здійснення такої мети виявився, за багатьма параметрами, один з найстаріших київських кінотеатрів – ім. Чапаєва, що на вулиці Великій Житомирській. Цей кінотеатр, збудований ще 1913 року, кияни довгий час жартома називали «домашнім»: розташований у зручному місці, затишний, якийсь теплий і навіть приятний, немов люблячий старий дідусь. Передусім, представники Національної спілки кінематографістів і КП «Київкінофільм» (керівник відділу кінопрокату Лариса Зубенко) звернулися до столичної мерії з пропозицією повернути кінотеатру його первісну назву – «Ліра». (Перейменовано на «ім. Чапаєва» 1937 року з ідеологічно-виховних міркувань, оскільки старовинний музичний інструмент, що водночас є символом поезії, здається, не мав би дратувати комуністичну владу). І ось нарешті цього року у лютому «Ліру» презентували громадськості. Тут демонструватимуться виключно українські кінострічки – художні, документальні, дитячі, анімаційні, кіноальманахи, вітчизняна класика, професійна та студентські короткометражки. Як повідомив korrespondent.net/kyiv, у репертуарі «Ліри» буде близько 50 стрічок, створених останніми роками. Щодня відбуватимуться чотири сеанси. Причому програму побудують у такий спосіб, аби кожен фільм дістав і денний, і вечірній час – задля найбільшої зручності глядачів. Щочетверга демонструватимуться українська класика, на вечірньому сеансі по п'ятницях – спеціальні події, причому свою працю щоразу представлятимуть автори. Крім того, пишуть джерела, «Ліра» стане єдиним (крім Будинку кіно) кінотеатром, де можна буде регулярно дивитися вітчизняну документалістику. Кінотеатр працюватиме безпосередньо з виробниками фільмів, без посередництва компаній-дистриб'юторів, а оскільки заклад – комунальний, то матиме помірковану цінову політику, запевняє Лариса Зубенко. На зазначеному засіданні НСКУ кінорежисер, сценарист і продюсер Дмитро Томашпольський висловив переконання, що поява кінотеатру українського фільму врешті-решт припинить розмови про те, що сучасного українського кіно бачити не існує (ukrkino.com.ua). Надалі, вважають фахівці, спираючись на приклад цього київського кінотеатру українського фільму, можна буде відкривати аналогічні кінотеатри в інших містах (наприклад, у Львові), і це створить мережу для прокату українського кіно. Члени НСКУ ухвалили всіляко сприяти діяльності нового кінотеатру.

ГОСТИНИ В ТЕРПСИХОРИ | СТОП, ЛЯЛЬКАРЮ!

СПРАВДІ НОВА ІСТОРІЯ КОПЕЛІЇ

Тетяна МОРГУН

спеціально для «ПВ»

Як дуже легко збитися з ліку, пригадуючи казки, лялькові вистави, фантастичні повісті й романи, де майстер керує «оживленими» слухняними знеособленими істотами (дерев'яними, металевими тощо), так само легко збитися, пригадуючи безліч вистав балету «Копелія» по всьому світу. Середнє й старше покоління театралів, звісно ж, пам'ятає, що «Копелія» неодмінно прикрашала репертуар практично всіх великих театрів країни. Попри удавану «легкість» казкового сюжету, навіть його своєрідний похмурний гумор, постановники у різних кутках планети десятиліттями не полишали тяжкі роздуми щодо моральності творця слухняних механізмів, а також і щодо сенсу їхнього власного існування та призначення. А отже, редакції заганданого балету існує дуже багато.

Незмінний автор музики – видатний французький композитор Лео Деліб, автори першого лібрето теж видатні французи – непересічний балетмейстер Артур Сен-Ліон і літератор Шарль Нюїттер. Лібретистів захопила новела Е.-Т. Гофмана «Пісочна людина», створена за фольклорними мотивами (часто, відверто кажучи, страшнуватими) країн Західної Європи. Власне, в цій новелі й пішло про механічну ляльку-красуню, в яку закохався живим-живим молодик. Однак, мабуть, завдяки власному душевному здоров'ю лібретисти дещо зсунули акценти й написали зовсім нестрашну історію про диаволякуватого майстра-лялькаря й двох закоханих, їхню сварку та щасливе примирення. А Деліб негайно розпочав створення музики. Так виник двоактний балет «Копелія, або Дівчина з емалевими очима».

Надзвичайно успішна прем'єра відбулася 25 травня 1870 року на сцені Паризької опери в присутності імператора Наполеона III та його дружини імператриці Євгенії. А через кілька місяців Артур Сен-Ліон раптово помер у віці 49 років.

На цьому, власне, скінчився французький романтичний балет, розпочатий славетною «Жизеллю» А. Адана. За словами видатного танцівника й балетмейстера Дж. Баланчина, якщо «Жизель» визнано найбільшою трагедією в історії балету, то «Копелія» – найбільша з хореографічних комедій. При всьому тому

ївського муніципального театру опери та балету для дітей і юнацтва. В спектаклі беруть участь артисти балету й симфонічний оркестр театру. Отже, Сергій Кон сміливо поставив собі одразу два нелегких завдання, ба, навіть три: наново осмислити широко відомий сюжет, успішно донести власне бачення ідеї до малого й дорос-

«Це фантастична оповідь, що пробуджує щирі почуття – людяність, доброзичливість, чуйне ставлення до інших» (musictheatre.kiev.ua).

всередині цієї «комедії» вперто продовжує напружене й очевидне існування пружина непростой філософської проблеми: роль «ляльководів» у долі створених ними маріонеток і остаточний вибір самих маріонеток (якщо їх хоч як-так олюднено, й можливість вибору постає). Не випадково, як уже сказано, існує чимало редакцій балету. Й він, поза сумнівом, лишається привабливим для здатного мислити постановника.

Так, по-своєму побачив відомий сюжет і молодий київський балетмейстер, лауреат міжнародних конкурсів, провідний соліст «Київ Модерн-балет» Сергій Кон – хореограф-постановник балету «Лялька. Нова історія Копелії». Він же – автор лібрето. Наприкінці січня – початку лютого відбулася прем'єра вистави на сцені Ки-

лого глядача, а також органічно поєднав балет класичний та сучасний як в естетичному плані, так і в практичній роботі з танцівниками. Це останнє було чи не найбільш складним, бо коли танцівник давно працює в сфері класичної хореографії, «перепрофілювати» його на сучасний танець з відмінною пластикою досить важко. Крім того, Сергій Кон вимагав від артистів і переконливої акторської гри: «Це вистава, й там має бути присутнє все» (life.pravda.com.ua).

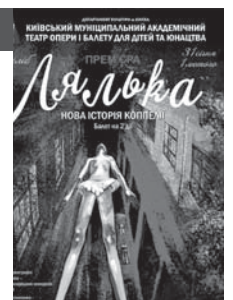
Судячи з відгуків, що їх віднаходимо у відкритих інтернет-джерелах, задум постановника справдився, вистава сподобалася глядачам. Дуже схвально пишуть також про роботу молодого художника театру Марії Грабченко, яка створила яскраві декорації та оригінальні костюми.

НЕ БУТИ МАРІОНЕТКОЮ!

Асам Сергій Кон сказав про своє дитинство так: «Щиро вірю, що у виставі «Лялька. Нова історія Копелії» і дорослий, і дитина знайдуть щось своє, щось близьке до власної щирості й безпосередності. Лише щирі почуття, безкорислива дружба, віра в себе та свої сили здатні навіть ляльку перетворити на людину» (itogi.ua/kyiv). Він перелічує усі версії «Копелії» й, урешті-решт, створив власну. Балетмейстер розуміє, що дитина сприйме казку просто «як казку», а ось для до-

рослих заклав у виставу певний «меседж», що спонукає до роздумів і висновків. Як на мене, постановник і автор лібрето вдався до певної інверсії сюжету: внутрішній рух персонажів іде не від живих людей до ляльки, яку вони використовують, а навпаки – від ляльки до живих. Адже механічна красуня Копелія (її виконує Міє Нагасава) не бажав лишатися маріонеткою мізантропа Копеліуса, який мріє перетворити на слухняних ляльок усіх мешканців міста. Вона прагне стати Людиною з незалежною во-

лею, яка мислить і самостійно приймає рішення. Прочитую: «Ми, дорослі, ставимо собі запитання: «А чи не схожі ми інколи на ляльок? Ходимо на роботу, нас звільняють, коли заманеться, змінюють на посаді на молодшого, в нас кидають образливе слово. По суті, всі ці дії робить дитина щодо ляльки – кидає, міняє, ламає... Як і в людей ламають силу волі», – ці запитання й ставив собі соліст «Київ Модерн-балет», хореограф-постановник Сергій Кон, коли створював балет «Лялька».

Нова історія Копелії» (Ольга Герман, life.pravda.com.ua). Ось вам і «меседж», що ж тут незрозумілого?

спорт

ІРИНА ВАРВИНЕЦЬ – НАЙКРАЩА СПОРТСМЕНКА ЛЮТОГО

Експертна комісія Національного олімпійського комітету визнала найкращою спортсменкою України останнього зимового місяця біатлоністку Ірину Варвинець. Дівчина вперше дістала таке високе визнання. Наставник Ірини Микола Зюв став найкращим тренером місяця.

Спортсменка відзначилася вдалим виступом на чемпіонаті Європи з біатлону, який відбувся в естонському місті Отепя. У гонці переслідування Ірина здобула срібну медаль, а у жіночій естафеті разом з колегами по збірній – Юлією Джимімо, Наталією Бурдігою та Валентиною Семеренко виборола «золото» континентальної першості. Крім того, у лютому лауреатка поповнила свій медальний доробок нагородами з етапу Кубка світу у чеському Нове Место. У змішаній естафеті наша четвірка у складі Ірини Варвинець, Валентини Семеренко, Дмитра Підручного та Сергія Семенова стала власницею бронзових нагород.

РІВНЯЙМОСЯ НА КРАЩИХ! | ОБЛПРОФСПІЛКА МЕДИКІВ ПІДБИЛА ПІДСУМКИ СПАРТАКІАДИ

СПОРТИВНІ ВЕРШИНИ МЕДИКІВ ЗАКАРПАТТЯ

Закарпатська обласна організація профспілки працівників охорони здоров'я (голова Володимир Турок) по праву пишається спортивним спрямуванням спілчан. Адже медики Закарпатського краю активно займаються масовою фізкультурою та спортом, незмінно беруть участь у змаганнях, особистим прикладом пропагують здоровий спосіб життя.

Сергій БАРАНЧИКОВ
спеціально для «ПВ»

Підсумки спортивного року профспілка медиків підбила на пленумі обкому профспілки. Як зазначалося, минулорічна XIV обласна спартакіада працівників охорони здоров'я була наймасовішою серед галузевих профспілок області, на її старт вийшли близько 1200 учасників у складі 45 команд медичних і санаторних закладів Закарпаття.

За підсумками спартакіади лідерами у галузі зазначено визнано спортсменів Мукачівської центральної районної лікарні (головний лікар Василь Васюта, голова профкому Омелян Решетар). Вони загалом здобули найбільше від усіх призових місць – шість. Мукачівці стали переможцями у змаганнях із шахів, гирьового спорту, дартсу; фінішували другими у більярді та армспорті; здобули третє місце у турнірі з міні-футболу. Відмінний результат!

Успішно виступили ме-

Питання спортивно-масової роботи обговорюють голова Закарпатської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я Володимир Турок (ліворуч) і голова профкому Мукачівської ЦРЛ Омелян Решетар

Фото автора

дики і на XXIV обласній міжгалузевій спартакіаді профспілок Закарпаття, де у суперництві з 14 збірними командами інших галузей здобули 10 призових місць.

Під час поважного зібрання урочисто було відзначено достойників. У різних номінаціях нагороди отримали кращі у спорті профспілкові організації, керівники медичних закладів, які сприяють розвитку

фізкультури та спорту, найактивніші профактивісти – організатори спортивно-масової роботи у трудових колективах, кращі спортсмени, судді галузевої спартакіади. Відзнаки вручили голова Закарпатської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я Володимир Турок і начальник управління охорони здоров'я облдержадміністрації Василь Скрип.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | УЧНІВСЬКА МОЛОДЬ ЗМАГАЄТЬСЯ НА СПАРТАКІАДІ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ І ЧЕСТЬ

Днями на спортивній базі Хмельницького професійного ліцею відбувся четвертий вид спартакіади серед учнів професійно-технічних навчальних закладів обласного центру: у змаганнях з баскетболу силами мірялися 10 колективів – шість юнацьких і чотири команди дівчат.

Валерій МАРЦЕНЮК
спеціально для «ПВ»

Серед юнаків перемогу виборола команда Вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького. За ними фінішували представники ліцею сфери послуг, а почесну «бронзову» сходинку посів колектив професійного ліцею. Команда ВПУ № 25 м. Хмельницького тріумфувала й у змаганнях дівчат, друге та третє місця здобули

спортсмени ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти торгівлі та харчових технологій» і професійного ліцею. Керівник фізвиховання ВПУ № 25, голова методичного об'єднання керівників і викладачів фізвиховання професійно-технічної освіти області та член Координаційної ради профтехосвіти України з фі-

зичної культури, спортивно-масової і позаурочної роботи, відмінник освіти України Віктор Окарьський зазначив, що цього річ змагання були надзвичайно напруженими і його учасникам вибороти першість виявилось нелегко. Задоволення успіхами своїх вихованців і голова учнівського профспілкового комітету ВПУ № 25 Наталія Пенделюк.

Команда-переможці ВПУ № 25 м. Хмельницького

коротко

СТРІЛЬБА З ЛУКА

ЧОТИРИ МЕДАЛІ З КОПЕРА

Днями у словенському місті Копер фінішувала європейська першість зі стрільби з лука у приміщенні серед дорослих спортсменів та юніорів. Нагороди змагань виборювали 253 атлети у складі збірних команд 36 країн континенту.

Українці повертаються із чотирма нагородами у доробку, здобувши по два «золота» та «бронзи». У стрільбі з класичного лука серед чоловіків не знав рівних львів'янин Георгій Іваницький. Його землячка Соломія Гніп

також у «класиці» здобула перемогу серед юніорок. «Бронза» змагань у стрільбі з блочного лука в активі Марії Шкільної та юніорської збірної, яку представляли Антон Гончаров, Влад Большаков та Роман Гов'ядовський.

ЗАКОНОДАВСТВО

ДЮСШ ВИДІЛИЛИ 100 МЛН ГРИВЕНЬ

2 березня на позачерговому засіданні Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону «Про Державний бюджет України на 2015 рік». Згідно із проголошеними змінами до кінця року передбачається надання державної підтримки українським дитячо-юнацьким спортивним школам на суму 100 млн гривень.

Кошти буде виділено з державного бюджету місцевим бюджетам на часткове фінансування дитячо-юнацьких шкіл, які раніше отримували підтримку із Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Крім того, ухваленими змінами передбачено компенсацію курсової різниці у розмірі 49 млн грн для участі спортсменів у міжнародних змаганнях. Міністр молоді та спорту України Ігор Жданов вважає, що таке рішення законодавців дасть змогу максимально безболісно перевести 534 ДЮСШ із Фонду соціального страхування на фінансування

місцевих бюджетів. «Головне, що ця субвенція є гарантією збереження тренерсько-викладацького складу та учнів. Зараз важливо зберегти ці ДЮСШ і зняти соціальну напругу. Пріоритет на наступний рік – закласти точки їх розвитку та реформування, наприклад, через укрупнення», – цитує слова головного спортсмена країни офіційний сайт міністерства.

КОРИСНІ ПОРАДИ

Чайні пакетики: незвичайні способи застосування

Надайте крупам та макаронам приємного смаку

Ви здивуєтеся, але використаний чайний пакетик може надати дивовижного смаку багатьом стравам. Усе, що потрібно зробити, це покласти пакетик у каструлю з водою, а після закипання витягти його. Після цього можна готувати ваші страви: макарони, рис чи інші крупи. Насправді існує безліч незвичайних спосо-

бів приготування звичайних страв. Спробуйте на ромашковому або жасминовому настоїх приготувати рис, зварити макарони на зеленому чаї, а вівсянку запарити чорним чаєм із приправами або настоєм кориці.

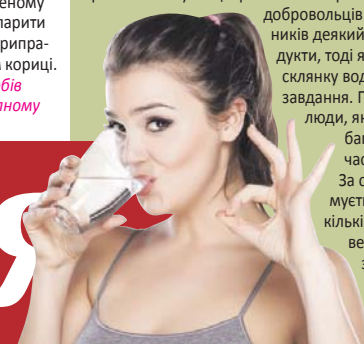
Про решту способів читайте у наступному номері газети.

СКЛЯНКА ВОДИ МОЖЕ ДОПОМОГТИ ШВИДШЕ ПРИЙНЯТИ РІШЕННЯ

Як відомо, вода має чимало корисних властивостей. Нещодавно до них додалася іще одна: з'ясувалося, що всього лише одна склянка води здатна допомогти людині швидше прийняти рішення.

Британські науковці провели експеримент, до участі в якому долучилися 10 тисяч добровольців віком від 30 до 35 років. Одна група учасників деякий час вживала на сніданок лише сухі продукти, тоді як другий учасники випивали ще й склянку води. Після того учасники виконували тестові завдання. Підбивши підсумки, фахівці з'ясували, що люди, які під час сніданку пили воду, показали набагато кращий інтелектуальний потенціал під час тестів.

За словами дослідників, у людини, яка дотримується питного режиму і живає достатню кількість води на добу, в разі підвищується рівень реакції та зростає швидкість виконання завдань. Відтак учасники настійно радять завжди випивати склянку води перед тим, як прийняти складне та відповідальне рішення.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

9 – 15 березня

ОВЕН

Будь-які найнеймовірніші плани своєчасно отримають матеріальне підкріплення у вигляді грошей чи заступництва сильних людей. Завжди будьте вдячними.

ТЕЛЕЦЬ

Переродження вже відбулося, залишилося зробити рішучі кроки в краще майбутнє. Виявлять сміливість. Нічого не біється.

БЛИЗНЮКИ

Ваше оточення практично повністю оновиться. Важко відпускати людей, з якими пережито багато, але життя жадає саме такого розвитку подій.

РАК

Не варто приймати близько до серця слова інших, просто необхідно все тверезо аналізувати й робити правильні висновки.

ЛЕВ

Цього тижня один у полі – не воїн. Не будьте надто самовпевнені у життєво важливих для вас питаннях. Можете розраховувати на підтримку друзів.

ДИВА

Не варто загострювати стосунки з колегами. Керівництво буде на вашому боці, якщо зможете доступно пояснити суть ситуації, що склалася, і шляхи виходу з неї.

ТЕРЕЗИ

Встигнете більше, ніж запланували. Але завантажувати себе зайвою роботою не варто. Не будьте надто суворі у стосунках з близькими людьми – проявіть гнучкість і здатність іти на компроміс.

СКОРПІОН

Буде краще, якщо пострається більше слухати, ніж розповідати стороннім, як вам зараз важко. Сконцентруйтесь на вирішенні фінансових питань.

СТРЕЛЕЦЬ

Виникнуть розбіжності з колегами. Прислухайтесь до їхніх порад, щоб прийняти правильне рішення. Іноді це надзвичайно корисно.

КОЗЕРІГ

Ви налаштовані миролюбно, тож ваша проблема вирішиться безконфліктно. Через нерішучість ситуація розвиватиметься не так, як могла б.

ВОДОЛІЙ

Доведеться докласти чимало зусиль, аби отримати потрібний результат. Ваш керівник може відмовити у підтримці нових ідей.

РИБИ

Не ухвалюйте необдуманих рішень, утримайтеся від різких кроків. Займіться духовним вдосконаленням.

ТОП-7 ПРИРОДНИХ ЧУДЕС УКРАЇНИ

Фото з інтернету

ТУСТАНЬ. УРИЦЬКІ СКЕЛІ (ЛЬВІВЩИНА)

Урицькі скелі – пам'ятка природи та археології національного значення, яка не має аналогів у Європі.

Поблизу села Урич Сколівського району, на лівому схилі долини потоку Уричанка, серед лісу височіють величезні уривисті скелі заввишки до 50 метрів. Скелі являють собою ерозійні останці масивних пісковиків палеоцену (абсолютний вік 55 млн років). Тут також знайдено рештки стін та будівельних конструкцій давньоруської фортеці Тустань (IX–XIII ст.). Захисники цієї фортеці впродовж довгого часу чинили опір татаро-монгольським завоюювачам. У скелях вирубані готи, підземні ходи, колодязі.

СКАНВОРД

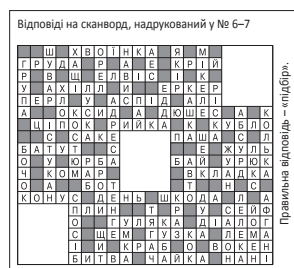
Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вирийте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 6–7

Правила гри: «Підбери»

